

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 15.

Maribor, dne 7 februarja 1913.

Letnk V.

Liberalna jugoslovanska
politika.

Pred tednom je šla po vsem avstrijskem časopisu zanimiva vest, da se mislijo vse svobodomiselnne stranke na avstro-ogrskem jugu strniti v enotno politično organizacijo. Kakor so katoliške stranke po Slovenskem in Hrvaškem združene v Hrvaško-slovenski enotni stranki prava, ki imajo svoje lastno vodstvo, katero daje vsem organizacijam po pokrajinah v jugoslovanskih vprašanjih obvezne direktive, ravnotako so si hoteli tudi svobodomiselnni Hrvati in pa Slovenci ustvariti svojo vzajemno politično organizacijo. Tako vsaj se je čitalo v vseh listih.

Kako se je ta vest sprejela v krogih naših katoliško-narodnih strank? Morda se je vzbudila v srcih naših vodilnih oseb blede zavist, morda so se delali črni naklepi, kako že v kali uničiti nastalo idejo združenja vseh liberalcev na jugu! Nasprotno! Veleplivna oseba v vodstvu Vseslovenske ljudske stranke se je nakratko izrazila, ko je izvedela za nameravano ustanovitev: Getrennt marschieren, vereint schlagen.

Če kedaj, ravno današnji dnevi z nujnostjo zahtevajo, da vsi avstro-ogrski Jugoslovani mislijo na skupna delovanja in da to misel tudi uresničujejo. Sedaj je zgodovinski čas za Hrvate in Slovence, in če sedaj ne pokažejo svoje politične zrelosti, bi storili napako, ki se nikdar ne da več popraviti. Vsi in vsak čas in povsod moramo gojiti, povdarjati in izvrševati vzajemnost avstro-ogrskih Jugoslovancev. V tem oziru ne bi smelo biti nobenega razločka med strankami, jugoslovanska vzajemnost bi morala biti misel vseh strank, najsibodo katoliške, svobodomiselnne ali socialdemokratske. Saj tudi ni nikjer rečeno, da bi stranke ne smele imeti v svojih programih točke, ki bi bile pri vseh istovetne.

Toda žal, doživeli smo zopet veliko razočaranje. Ni trajalo mnogo več nego par dni in že so libe-

ralni jugoslovanski listi morali konstatirati, da je nemogoče med njimi organizirati skupno politično stranko. Izgovarjalo se je na sedanjo napeto politično situacijo — ki bi jih ravno morala dovesti do nasprotnih sklepov — izgovarjalo na razmere v banovini, izgovarjalo na Srbe, ki v sedanjem času nočejo tesnejših zvez z drugimi avstro-ogrskimi Jugoslovani — in faktum je, da je od vseh strani tako simpatično pozdravljena misel že pokopana.

Liberalizem je tudi v teh resnih časih in v tem velikem času pokazal svojo nezmožnost. Javno je moral izjaviti, da je za izvajanje tako velike ideje, kakor je jugoslovanska, popolnoma nesposoben in četudi posamezniki čutijo potrebo za širje politično delovanje, vendar v celoti je liberalizem odpovedal. Razdiranje, cepljenje moči, nobenega ozira na skupnost, to je njegova glavna lastnost in ta prihaja tudi v navedenem slučaju na dan.

Saj liberalizem tudi na gospodarskem polju še ni mogel najti ali ni hotel najti, tega nočemo preiskovati, poti do skupnega delovanja niti med Slovenci, še manj med Hrvati in Slovenci. Na Štajerskem hira liberalna Zadruga zveza (nekateri njih zadruge pristopajo celo v Gradec!), na Kranjskem in v Dalmaciji istotako, skupaj niso prišli dosedaj. Slovenski in hrvaški kmet pa, ki sta politično združena v naši stranki, si tudi na zadrugnem polju podajata svojo žuljevo roko v bratsko pomoč in te zveze ne morejo vsi poskusi nemške centralne vlade razdružiti, čeprav se to leto za letom poskuša.

Kakor na gospodarskem, ravno tako so liberalci razbiti in brezciljni na političnem polju. Na Štajerskem silijo liberalci v Gradec, namesto v jugoslovansko skupnost, na Kranjskem hodijo skupaj z nemškimi preostanki, v Dalmaciji se že navdušujejo za zvezo z Italijani bolj nego s Slovenci.

Tako žalostno sliko nam nudi liberalna jugoslovanska politika. Danes pač ni veselo biti — liberalci!

Bodimo dosledni.

Mi Slovenci smo nepopoljšljivi popustljivi in mlačneži. Vedno in povsod tožimo, kako se nas ne vpošteva, kako se nas prezira in zatira, a k odločnim obrambnim korakom se vzdramimo le malokdaj. Če človek stvarno premotri naše nedosledno ravnanje, potem se nič ne čudi, če se z nami v javnem življenju ravna mnogokrat tako žaljivo in poniževalno. Res, velikokrat ne zaslužimo drugega. Nešetokrat smo v našem listu že pozivali naše ljudi: bodite dosledni, rabite v občevanju z uradi in drugimi za splošnost namenjenimi osebami izključno samo svoj materini jezik! Spoštujte svoj materini jezik sami in spoštovali ga bodo tuji! Bob ob steno. Govorili smo žal, mnogo prevečkrat le gluhi ušesom. Priznamo radi: mnogo se je obrnilo že na boljše in mnogo se najde naših ljudi, ki so v rabi slovensčine neizprosni. Bodisi v uradu, bodisi v trgovini ali gostilni, bodisi privatno ali uradno, vedno se poslužujejo dosledno svoje materinščine in povsod — neovirano in brez vsakih nezgod — izhajajo. Toda, žal, velika večina našega naroda pri nas na Spodnjem Štajerskem je nepopoljšljiva. Če pride v kakoršenkoli urad, če pride v trgovino ali gostilno, pa mu zamre slovensčina na jeziku. Nemški itak ne zna in ko začne pehati okorne nemške besede čez ustne, mu pozna vsakdo, da je Slovenec, da pa hoče zatajiti svoj rod. Porogoljiv nasmeh šine ob takih prilikah našim narodnim neprijateljem preko obraza in z zaničevanjem si mislijo: kdor ne spoštuje svojega materinega jezika, ni vreden, da bi ga drugi spoštovali.

Ne bomo na dolgo opisovali teh žalostnih razmer; so preveč znane in preveč sramotne. Rečemo samo: Slovenci, spametujte se! Za pravice svojega jezika se borite, izkazujte mu najprvo vi najnaravnější pravico in poslušajte se ga dosledno vedno in povsod. Ne mislite, da je bolj „nobel“, če v mestu klatite svojo spakedrano nemščino in ne mislite, da boste v uradih dosegli kaj več, če se bodo vaši govorci na tihoma vsi smejali. Bodite v rabi slovensčine vedno dosledni in odločni in videli boste, da boste vživali večji ugled, kajti značajnega človeka vse spoštuje in ima pred njim rešpekt. Nam štajerskim Slovencem bi bilo treba, da bi imeli v tem oziru nekoliko trmoglave brezobzirnosti naših goriških

PODLISTEK.

Drečica.

(Napisal Januš Golec.)

(Dalje.)

Ti jamici, pa še na vsaki strani po jedna, sta se tako zajedli v srce našega samca, da jih je vedno gledal v duhu in znal natančno za njuno globočino in širokost.

Zamišljen je postajal celi teden, kajti njegovo samsko srce še doslej ni občutilo, da je moč ljubezni nekaj takega, kar se ne da drugim razložiti, ne izročiti papirju, ampak se samo občuti.

Vidno je shujšal ta teden; vendar ne vsled negotovosti v ljubezni, o tem je bil ženin prepričan, da čuti Cila isto v srečo, kakor on, drugače bi mu ne bila pokazala tistih jamic. Le ljubezen sama kot taka mu je škodila.

Oborožil se je s celo armado načrtov za nedeľjo in še predno je vabil, je bil že na nogah. Oblekel se je čedno kot ženin, ne v raševino, ampak v črno obleko. Ko je pa oblačil suknjo, jo je tudi poduhal in pri široko razvitom nosu spoznal, da ima duh po dimu, ker pri Andrejčevih so še imeli dimnico (hišo, kjer se dim kar po izbi kaži).

Pred gospodom in pred nevesto pa bi vendar ne smel smrdeti, pa to je bolj hribovski izraz, lepše dišati po dimu.

Do tega prepričanja se je povspel tudi Drečica. Natrgal je brinjo, potrosil nanj gorečega oglja in se je čepe nad kadečim brinjem mudil precej dolgo. Dišal je sedaj po brinju, ne po navadnem dimu, in ta duh bi moral po njegovem mnenju prijati tudi še ženskim in gosposkim nosovom.

Ogledal se je v ogledalu — vse je bilo dobro — samo brke pod nosom so mu še stale raztrošeno kot zobje v starih grabljah. Dolgo se je trudil s tem-le

podnosnim delom in veliko mila je porabil, predno je te šaraste kosmatine toliko omehčal, da so mu stopile na vsakem koncu v špic. Sedaj pa že, si je mislil, brke na špic bodo že za dve Cilini jamici.

Pri službi božji pa danes ni zapazil izvoljenke. Zatorej ni bil nič kaj dobre volje in se je maščeval nad sv. Jurijem s tem, da mu je danes odrekel običajne tri očenaše.

Srce pa mu je zopet poskočilo, ko je videl nenkrat smukniti Cilo izza velikih vrat. Eh, revica, jo je omiloval, gotovo je vsled obilnega dela zamudila, in se ni upala skozi žagred. Da bi se le ne bila še prehladila za velikimi vrati, ker tamkaj je močen prepih.

Cila pa se ni nič zmenila za te tkalčeve prav usmiljene misli in mu izginila za župnijskimi vrati.

Drečica je bil na razpotju, ni se mogel odločiti: ali bi jo naj urezal takoj za nevesto v župnišče, ali bi naj privezal poprej nekoliko dušo in pogum v krčmi. Odločil se je za zadnje, do dobra prepričan: da s praznim želodcem bi ne kazalo svatovati.

Najedel se je do dobra v gostilni in tudi ugledil si je jezik z vinsko kapljico; pa kar nič se ni obrisal, boječ se, da si ne bi razkuštral brčnih špicov.

Okoli desete ure pa jo je mahal h gospodu, nastavlil pred vstopom kazalec sedaj na desno, sedaj na levo nosnico in se krepko useknil.

Ogledal si je še pete, da ne bi prinesel snega v gosposko izbo in vstopil.

Gospod so ga z veselim obrazom sprejeli in ga vprašali:

„Kaj pa bo dobrega, Drečica?“

Nič se ni pomišljal na dolgo naš ženin, tudi klobukovih krajev ni vtaknil v usta kot drugi sramežljivi hribovski samci, ampak ojunačen po vinu je kar zagrabil zadevo na perečem koncu.

„Vejo, gospod“, je začel kašljaje, „oni so bili

vedno dobri z menoj in prav sedaj mi še lahko pripomorejo k sreči.“

Pripovedoval je nato na dolgo, kako so mati zgrešili klin na lestvi in kako sedaj trpijo v strahu, da ne bi vsi njihovi žulji in tudi zadnji padee smuknili enkrat v tujčev žep.

Župnik so brž uganili, kje Drečico čevljev žuli, in smehoma pridejali:

„Dolg čas ti je menda postalo, kot Adamu v raju in ženil bi se morda rad?“

„Eh, na“, je pripomnil tkalec, „kako pač oni še vse uganejo. Saj so mi mati svetovali, da se naj na njih obrnem.“

„No, no, povej rajši, koga si pa vzel na svojo muho?“

„Nič jim nočem prikrivati; ravno ta Zalnikova Cila, ki je pri njih, bi naj postala moja, pa nobena druga.“

Gospod so se nekoliko obrnili v stran, nekaj pobrundali s prsti po mizi in izpregovorili potem počasi:

„Bi ne bilo kar tako ne, brzna je, pa tudi nekaj kebrov ima pod palcem, samo — si jo že kaj obaral?“

„Ej, gospod, vejo, ravno to bi naj oni storili, njih bode gotovo poslušnila.“

Župnik so bili zadovoljni s poverjeno nalogo, potolkli ženina po rami in ga še ljubeznjivo nagovorili:

„Bom, bom, Drečica; pa ostani danes kar pri moji mizi opoldne in še danes se naj odloči.“

Tolike prijaznosti Drečica ni pričakoval in kar zavriskal bi bil, če bi ne bil stal pred gospodom.

Župnik so mu ponudili stolec, ženin se je vsedel in obesil klobuk na svoje koleno.

Kramljala sta dolgo, dokler se ni prisvetila — Cila in napravila mizo.

Drečico je navdajalo tako nekako prijetno čustvo, ko se je motala nevesta krog njega in gotovo bi

bratov. Primorski Slovence se nikdar ne poslužuje italijanščine ali celo nemščine. Vsi tamošnji slovenski uradi uradujejo slovenski in pri vseh uradih zahteva Slovence v svojem jeziku svojo pravico. Ravno tako je prišlo, da se našim bratom na jugu ni treba več pritoževati čez krivice, katerim bi bili izpostavljeni po c. kr. sodnijah, pri političnih, davčnih, finančnih in drugih oblasteh in je slovenščina radi možatega nastopanja tamošnjih Slovencev povsod enakopravna in v časti. Ne bodimo torej šalobarde in posnemajmo primorske brate! Izkazujmo pravico svojemu jeziku in doseglji bomo pravico.

Pismo iz Bolgarije.

(Piše prof. Anton Bezenšek.)

Sofija, 31. jan.

Vsi bratje na bojnem polju.

Znano je, da so šli na vojsko vsi sposobni moškeje in fantje od 20. do 45. leta. Zgodilo se je pri tem, da je ostalo več družin brez vsakega moškega pri hiši. Ako pa je slučajno bil nekateri, ko je prišel v kasarno, izvržen in se je vrnil domov, je vedno zasmejan od žensk cele vasi. Takšen fant, kateri ni služil pri vojaki, se na Bolgarskem ne more oženiti, kajti nobeno dekle ga ne mara.

Ako pa je šlo več moških od ene hiše k vojakom, a posebno sedaj na bojno polje, to je posebna čast za hišo. In ako se fantje vrnejo, lahko dobi še vsak nevesto iz najboljše rodbine, če tudi je morebiti v boju postal kruljav, ali na eno oko slep, ali pa nosi kako drugo hibo na telesu. To so častne rane, ki veljajo tukaj toliko, kakor po drugod red za odliko vojaka.

V naši ulici je rodbina, v kateri je umrl nekaj tednov pred mobilizacijo oče, krojač Astarđžijev. On se je bil udeležil leta 1877 rusko-turške vojne kakor prostovoljec. Ima sedev sinov, izmed katerih jih je šlo pet na bojno polje. Dva sta še premlada in sta ostala pri materi vdovi doma. Od drugih pet — kakor mi je pravil najmlajši sin, gimnazijalec — je eden mrtev, drugi ranjen. Ostali trije nič ne pišejo, ni znano, kje so.

Mati vdova opravlja svoja hišna dela. Krojaška delavnica je zaprta že od prvega dneva mobilizacije, ker jo je po smrti očetovi njegov starejši sin prevzel, a je moral precej po mobilizaciji zajedno z vsemi pomagači na bojno polje. Nad hišnimi vratmi visi še žalni pajčolan, odkar je oče umrl, in zdaj ga ne odstranijo, ker že pomenja drugo žalost — za padlim sinom in morebiti sledi še tretja žalost.

Takih in podobnih slučajev je sigurno še več v Bolgariji. Vendar sledeči slučaj bo menda edini:

Neki kmet v vasi Meštica iz radomirske okolice, po imenu Damjan Stojanov, je poslal na bojno polje sedem sinov, kateri so do danes še vsi živi in pa zdravi. Naj naštejemo njih imena po redu od najstarejšega do najmlajšega: Simeon, Vazilij, Vladimir, Konstantin, Hristo, Ivan in Blagoj.

Vrli oče, vrli sinovi!

Omeniti je vredno še ta slučaj, o katerem sem na drugem mestu obširneje opisal, da so šli ne samo vsi sinovi na bojno polje, ampak tudi oče z njimi. In med sinovi je eden častnik, ki je dovršil vojaško šolo. On je poveljnik bataljona, v katerem služi oče kot prost vojak, a drugi sinovi so podčastniki istotam. V

zgodovini svetovnih vojn takih slučajev še nismo čitali.

Darila Slovencev za balkanske ranjence.

Razen darov, ki so prihajali od raznih slovenskih občin in posameznih dariteljev posredstvom odborov za „Rudeči Križ“ v Ljubljani, Gorici in Trstu ter po apostolatu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani na naslov „Rudečega Križa“ v Sofijo, Belgrad in na Cetinje, in kateri darovi predstavljajo znatno svoto okoli 80.000 K, omenil sem svoječasno v raznih časopisih tudi one, ki so bili na moj naslov poslani in katere sem izročil v določeni namen.

Danes še imam omeniti, da sem sprejel od gospoda Fr. Jurca v Postojni tri zaboje posteljine, perila in obleke za ranjence in siromake ter jih izročil sanitarnemu oddelku v vojnem ministrstvu v Sofiji.

Sprejel sem tudi pred kratkim od občine Višnjavas pri Vojniku 22 K 70 v za isti blagi namen in jih izročil etapnemu poveljništvu za pomoč tistim ranjencem, ki so že toliko okrevali, da zamorejo zapustiti bolnico, a so brez sredstev — siromaki.

Sofija, dne 1. februarja 1913.

Prof. A. Bezenšek.

Zahvala Bolgarov Slovincem.

Slovenci so podpirali balkanske Slovane pri njihovi borbi za sveti križ in zlato slobodo, kolikor so premogli posredno s tem, da so darovali in zbirali za pomoč ranjencem po vseh krajin svoje domovine. In mnogi so si odrgali morebiti od svojih ust, drugi so se odrekli nekaterim ugodnostim, samo da bi vsaj še nekoliko olajšali usodo svojih bratov Bolgarov, Srbov ali Črnogorcev. Na ta način so se zbrale lepe svote, katere so se pošiljale „Rudečemu Križu“ v Sofijo, v Belgrad in na Cetinje. Povsod vedo sedaj ceniti veliko požrtvovalnost najmanjšega bratskega naroda slovenskega.

Ako bi hotel naštevati vsa imena blagih dariteljev, ne bi prišel do konca. Sicer pa sv. evangelij veli, da naj levica ne ve, kar da desnica.

Vendar pa ostanejo zapisana v zlati spominski knjigi imena onih odborov, društev in občin, ki so se toliko trudila v korist ranjenih bratov, da so sami obdarovanci iznenadeni. Ko sem predal neke darove Slovencev vodstvu „Rudečega Križa“ v Sofiji, rekel mi je knjigovodja gospod dr. Mirkov: „Od Rusov še smo res pričakovali podpore za ranjence in dobili jo smo več nego smo se nadejali. A od drugih Slovanov, zlasti od Slovencev, nismo mogli podpore pričakovati, kajti dobro vemo, da so majhen narod, kateri živi v jako neugodnih razmerah. Sedaj pa smo se prepričali, da tudi oni niso na nas pozabili, in smo celo iznenadeni zaradi njihove darežljivosti. Hvala jim iskrena!“

Konec pa je rekel gospod dr. Mirkov prav po domače: „A kako vam bode mo pa vse to povrnili?“

Na to nisem vedel primernejšega odgovora, kakor besede, s katerimi se sklepa obča bolgarska zahvala do Slovanov v nekih tukajšnjih časnikih: Danes za Vas, jutri za sebe, za celo slovanstvo.

Smatral sem kot slovenski rojak za prijetno dolžnost, objaviti te zahvalne besede širjemu slovenskemu svetu.

Sofija, 20. jan. 1913.

Prof. Anton Bezenšek.

Pridobivajte nove naročnike!

Tkalec je parkrat položil roko z vilicami na mizo, odprl usta, da bi spregovoril z gospodom, vendar si je premislil in molčal, meneč: gospoda ima rada mir pri jedi.

Najedla sta se srečno.

Župnik so se obrisali s salvijeto; Drečica pa se ni hotel zameriti svoji Ciliki, da bi jej po nepotrebnem ne umazal tako bele rute in je potegnil kar z rokavom preko ust. Zadel je pri tem, seveda po neprevidnosti ob brke, ki so bile že itak prožne vsled juhe. Zavzele so svojo naravno lego in stale kot od koz objedena koruzna stebila.

Prijatelja sta tudi zalivala povžito jed z vinsko kapljico in ko je postavila Cila drugi liter na mizo, so se podali gospod za njo v drugo izbo in vrata za seboj zaprli.

Drečica je uganil: sedaj pa bosta gotovo govorila o meni. Po prstih se je splazil do vrat in nastavil uho.

Gospod so natihoma govorili; Cila pa se je nenkrat zarežala.

Oh, kako je ta smeh blagodejno vplival na ženinovo uho; samo tisti dve prikupljivi jamici bi še bil rad videl.

„Čakajte, čakajte“, je rekla Cila, „jaz mu kar sama povem, kar mu gre.“

Drečica se je odmaknil in ni se še utegnil v sestiti, že je stala nevesta na pragu.

Pričakoval je nasmeha in dveh jamic na njenem licu, pa kako grozno se je zmotil.

Cila je jezno nagubančila čelo, kakor koza udarila jezno z desno nogo in mu zažugala:

„Kaj pa si pravzaprav domišljuješ, štrpanek ti smrdljivi, „saj še jesti ne znaš, pa bi se rad ženil. Takih krampov kot si ti, na vsaki prst pet, če le hočem!“

Nato se je zavrtela na peti in odšla.

Kot okamenel je obstal Drečica, kosal z ustmi

Nekaj o kaznih radi prikratbe davkov.

V zadnjem času se vedno bolj množe slučajji, da se razne osebe, ki so podvržene osebno-dohodninskemu davku, prav občutno kaznujejo radi prikratbe davkov. Kazni, ki se pri tem nalagajo, pa so večkrat tako velikanske, da lahko naravnost uničijo gospodarski obstoj davkoplačevalca.

Te kazni nalagajo c. kr. okrajna glavarstva kot davčna oblast in ne morda sodišča. Za podlago njihovim obsodbam jim pa služijo določbe zakona o osebni dohodnini. Po teh določbah je vsakdo, ki ima letnih dohodkov nad 1200 K, dolžan, resnično napovedati svoje dohodke davčni oblasti, da se mu predpiše davek od teh dohodkov. Ta davek je tem večji, čim večji so dohodki, tako da se mora v tem oziru priznati, da je osebno-dohodninski davek šteti med najbolj pravično razdeljene davke.

Da se pa lahko davek pravično razdeli, je potrebno, da vsak davkoplačevalec odkrito pove svoje dohodke davčni oblasti. Če kdo svoje dohodke prikriva, je na boljšem proti onemu, ki svoje dohodke odkritosrčno prizna, ker ga zadene manjši davek. Tako početje je že samo ob sebi krivično, ker se dogaja, da plačuje neodkritosrčen davkoplačevalec z velikimi dohodki manj davka, kakor odkritosrčen davkoplačevalec z manjšimi dohodki. Zato pa določa zakon, da mora vsak davkoplačevalec svoje dohodke resnično napovedati. Kdor tega ne stori, a se mu pozneje dokaže, da je svoje dohodke nalašč prikrival z namenom, da bi se mu predpisal manjši davek, se zakrivi prikratbe davka (Steuerhinterziehung) in se kaznuje na sledeči način:

1. Mora pred vsem naknadno doplačati davek.
2. Mora pa plačati povrh tega tudi še kazen, ki je po zakonu omejena med trikratnim do devetkratnim zneskom prikritega davka.

Ta zakonska določba se sama na sebi ne zdi posebno trda in na prvi pogled bode vsakdo rekel, da je čisto prav, da se neodkritosrčnega davkoplačevalca tako kaznuje. Toda stvar dobi čisto drugo lice, če si odgovorimo na vprašanja:

Kako se izračuni naknadno plačljiv davek in kako trikratna do devetkratna denarna kazen?

Da moremo na ta vprašanja odgovoriti, je treba pred vsem razločevati tri različne svote, ki pridejo v poštev. Te svote so:

1. Svota letnih dohodkov po lastni napovedi davkoplačevalca,
2. svota, od katere se davek v resnici predpiše,
3. svota dohodkov, ki se je ustanovila potom kazenskega postopanja proti davkoplačevalcu zaradi prikratbe davkov.

K temu je pripomniti sledeče: Le redkokedaj se predpiše davek od svote, ki jo napove davkoplačevalec sam; to se dogaja le pri uradnikih, ki razun plače nimajo nobenih dohodkov. Pri obrtnikih pa, pri trgovcih itd., se pa vprašajo razni „zaupniki“ o dohodkih in na podlagi poizvedovanj ustanovi cenilna komisija skoraj vedno več dohodkov, kakor jih je pa davkoplačevalec sam napovedal. Vsled te prakse prikrije marsikateri resnicoljubni davkoplačevalec nekaj dohodkov, prepričan, da mu bode dohodke itak zvišala cenilna komisija vsaj na ono svoto, ki odgovarja njegovim resničnim dohodkom, in prepričan, da bi mu cenilna komisija zvišala svoto dohodkov tudi

po zraku, pa nobenega glasu ni mogel spraviti iz sebe.

Gospod so ga tolažili, tkalec jih pa ni prav nič poslušal, ampak naslonil se je na podboje vrat in z glasnim: bu, bu, dal duška svoji srčni bolesi. Ni slišal Cilinega posmeha v drugi sobi, ampak ihtel je kot otrok.

Gospod so molče korakali po sobi; smilil se jim je siromak, pa ni bilo pomoči, dekle je bilo izbirčno in prevzetno.

Drečica si je obrisal z rokavom solze, se vseknil, hotel pograbiiti klobuk in oditi.

Pa ta nesrečni klobuk je bil pri jedi spustil na tla in sčene, ki ga poprej ni zapazil, ga je neusmiljeno mrcvarilo po tleh.

Iztrgal mu ga je in odšel, ne meneč se za župnikov izgovor:

„Jaz nisem kriv.“

Ženin je stopal naglo in še le v gozdu blizu doma se je ozrl in se še enkrat do dobrega zjokal.

Bil je odslej zadrezast in še mati ga je zastonj povpraševala, kako je opravil pri gospodu?

Nobena stvar človeka, če tudi moškega, tako ne boli, kakor prva košarica. To pa kar je dobil tkalec od Cile, ni bila več košara, ampak poln koš. In najbolj ga je pekla beseda „kramp“ in dolgo je trpele, predno se je pokopal na dno užaljenega svojega srca.

„Čakaj, koza ti, brezrepna, bode ti se že ta-le kramp povrnil, dobila še bodeš z njim po ošabni batici.“

Pozabil je Drečica na Cilo; le tu pa tam se je še spomnil na njeni ljubki jamici in vsikdar se mu je pri tem spominu utrgala nit.

Sklenil je, odslej za vedno ostati samec, naj pride avžnga po njegovi smrti v čegave roke hoče. Tudi brk si ni sukal po nedeljah več v špic, ampak porezal si je to nepotrebno, podnosno grmovje prav vtik, gotovo v znak žalosti.

(Dalje prihod.)

jo bil v kljub vsej svoji samski sramežljivosti prijel za roko, da ga ni od tega odvrčala gospodova navzočnost.

Odmolila sta, in Cila je postavila lonec z juho na mizo.

To pač to, si je mislil tkalec, gospod so lahko tako rudeči, ko pa kar menda vsaki dan celi pisker juhe snejo.

Gospod so ponudili ženin, naj prvi vzame, pa se je branil; videl bi bil rad, kako si neki gospod nadevlejo.

Prišla je, vrsta na njega — pa je bil v zadregi, ali bi naj z obema rokama prijel za ta žehtar, ali samo z jedno. Spustil je klobuk, ki ga je pritiskal z levico na koleno in kar po domače zajel.

Utihnila sta in le glasno srkanje je bilo slišati. Drečica se ni sklonil nad krožnik, ampak kot ponosen ženin se je naslonil s hrbtom na stol in pa nosil z daleč v usta. Vendar žlica je bila lahka in vsikdar se mu je nekaj juhe pcedilo po telovniku, hlačah in še na spodaj ležeči klobuk. Jezil se je na te gosposke žlice.

Župnik so dogotovili, porinili krožnik od sebe, in zapazili tkalčevo nerodnost.

„Brado na krožnik“, so tako bolj na glas pripomnili.

Ženin se je ustrašil in komaj obdržal žlico. Pomolil je brado čisto nad krožnik, pa sedaj je bilo še slabše. Predolga brada je molela preko krožnika in tkalec se je moral ogibati z žlico čez mizo. Seveda je sedaj mesto sebe pokapljaj namizni prt.

Pa k sreči z juho sta bila pri koncu; priskočila je Cila in priromalo je meso in prikuhe na mizo.

Pri tem drugem opravilu je bil Drečica pa bolj spreten; ker, kar se z vilicami natakne, to pač tudi drži, dokler se ne skrije za ograjo zob.

Jedel je meso — krompirja pa in drugih rudečih ter rujavih juh pase je branil, češ, krompir in pa koruzno juho imam itak doma.

tedaj, če bi bil napovedal vse svoje dohodke. Tendence cenilne komisije, svoto dohodkov kolikor mogoče zvišati, je torej večkrat kriva, da davkoplačevalec napove manj dohodkov, kakor jih ima v resnici.

Od svote, ki jo ustanovi cenilna komisija, se potem predpiše davek. S tem pa še ni rečeno, da je stvar tudi pri kraju. Če namreč začne sčasom davčna oblast sumiti, da je cenilna komisija svoto dohodkov preizkusno ustanovila, — in vedno se najdejo „zakupniki“, ki so dali povod za tak sum — potem se uvede zoper davkoplačevalca kazensko postopanje pred okrajnim glavarstvom kot davčno oblastjo. Preiskavo vodi dotični finančni uradnik, ki je prideljen okrajnemu glavarstvu.

V kazenskem postopanju se ustanovi potem nova svota dohodkov, višja kakor je bila prej svota, ki jo je ustanovila cenilna komisija. Ta preiskava se pa razteza na celo dobo, odkar je zakon o osebni dohodnini v veljavi, torej do leta 1898 nazaj.

Na ta način dobimo torej tri svote dohodkov, ki pridejo v poštev in sicer:

Napovedana svota dohodkov, — drugič po cenilni komisiji ustanovljena svota dohodkov, — in pa tretjič v kazenskem postopanju ustanovljena svota dohodkov.

Če znaša na primer napovedana svota dohodkov 4.000 K, po cenilni komisiji ustanovljena svota dohodkov 6.000 K, v kazenskem postopanju ustanovljena svota pa 6.800 K, potem se računa sledeče:

Dohodkom po 4.000 K odgovarja davek v znesku po 68 K, 6.000 K (to svoto je ustanovila cenilna komisija) odgovarja davek 124 K, svoto po 6.800 K — ta svota se je ustanovila v kazenskem postopanju — odgovarja davek 142 K.

Ker je davkoplačevalec itak plačal davek od svote po 6.000 K, to je 124 K, znaša razlika med resnično plačanim davkom in med davkom, ki bi ga moral plačati davkoplačevalec od svote po 6.800 K, svoto po 142 K — 124 K = 18 K. Torej se ima ta davek po 18 K naknadno plačati.

Kazen se pa izračuna čisto drugače. Tu se vzame razlika med davkom, ki bi ga bil moral plačati od dohodkov po 6.800 K in med davkom, ki bi ga bil moral davkoplačevalec plačati od napovedane svote dohodkov, to je od svote po 4.000 K, tako da znaša razlika davka 142 K — 68 K = 74 K.

Kazen se potem izmeri s trikratnim do devetkratnim prikrajšanim zneskom, torej znaša najmanjša kazen 74 K krat 3 = 222 K, najstrožja kazen pa 74 krat 9 = 666 K.

Navadno se pa kazen odmerje s šestkratnim zneskom, ker je ta znesek v sredini med 3 in 9, torej bi znašala v takem slučaju kazen navadno 74 krat 6, to je 444 K. In to le radi tega, ker je davkoplačevalec faktično plačal le 18 K premalo davka!

Zdaj si pa mislimo, da se je tako prikritje teh davkov vršilo že od leta 1898 naprej, torej celih 14 let. V tem slučaju bi znašal naknadno predpisani davek 18 krat 14 = 252 K.

Kazen bi se pomikala med svoto po 3108 K do 9324 K, po vsej priliki bi pa znašala 6216 K.

Lahko se razume, da utegne takšna kazen kar naravnost uničiti celo gospodarsko existenco davkoplačevalca. Vidi se torej, da je stvar veliko bolj nevarna, kakor se vidi na prvi pogled.

Ker se taki slučajji množijo, naj služijo sledeče vrste v pouk.

K a k o s e o b v a r u j e m o k a z n i ?

Najboljše je seveda, da vsak davkoplačevalec resnično pove svoje dohodke. Če se mu ne verjame, se lahko sklicuje na svoje knjige, to pa seveda le tedaj, če sploh vodi natančne zapiske o svojih dohodkih in izdatkih. Če nima knjig, potem se bode pač moral zadovoljiti z ono svoto, ki mu jo bode ustanovila cenilna komisija. Vse to velja seveda le za bodoče napovedbe obrtnikov.

Kaj pa, če se je kdo že pregrešil zoper zakonske določbe s tem, da v prejšnjih letih ni napovedal vseh dohodkov. V tem slučaju je razločevati, ali ga oblast že zasleduje ali ne. Ako ga oblast še ne zasleduje, to je, ako še proti njemu ni uvedeno kazensko postopanje, potem je prost vsake kazni, ako se sam javi davčni oblasti in prostovoljno naknaduje na prve svoje resnične dohodke. V tem slučaju se mu potem predpiše naknadno davek, toda ne naloži se mu nobene kazni.

Veliko nevarnejše je, če je kazensko postopanje že uvedeno. Navadno se kazensko postopanje uvede vsled naročila višje davčne oblasti. Samo ob sebi se razume, da je davčnemu referentu mnogo na tem lažje, da dovede kazensko postopanje tudi do vspeha, kajti po tem se sodi tudi njegovo usposobljenost. Lahko se pa reče, da ima dotični preiskovalni uradnik le redkokedaj take zanesljive podatke, da bi lahko na podlagi istih davkoplačevalca obsodil, oziroma obsodil na veliko kazen. Zato je pa treba privedi davkoplačevalca do tega, da sam prizna svoje višje dohodke. Žal, da se to večkrat dogaja na tak način, da davkoplačevalec prizna veliko več, kakor je resnica; potem pa se to njegovo resnične razmere daleč presegajoče priznanje vzame za podlago obsodbi.

Piscu te razprave je znan sledeč slučaj:

Proti nekemu davkoplačevalcu, ki je znan po svoji štedljivosti, je bilo uvedeno kazensko postopanje, češ, da ni napovedal vseh dohodkov. Preiskovalni uradnik je začel trditi, da mora dotični davkoplačevalec imeti več prihranjenega denarja ter je silil v davkoplačevalca, naj bi to priznal. Dotični davkoplačevalec je v svoji stiski po pravici povedal, da nima več prihranjenega denarja, kakor je že navedel, ter na ponovno nasprotno zatrjevanje referentovo začel utemeljevati svojo trditev s tem, da si sploh ni mogel več prihraniti, ker je za vzdrževanje svoje rodbine veliko potrosil. Sedaj sta bila tam, kamor ga je referent po vsej priliki hotel spraviti. Začel ga je izpraševati, če je res toliko potrosil za vzdrževanje rodbine in davkoplačevalec je ves vzradošen, da hode mučne preiskave potem vendar konec, začel pretiravati stroške za vzdrževanje rodbine, misleč, da mu bode davčni referent sedaj vendar verjel, da ne more imeti več prihranjenega denarja, kakor je že navedel. Toda kmalu se je davkoplačevalec prepričal, da se je s tem še le prav pokopal. Davčni referent je vzel vse te navedbe v zapisnik in ko je bil zapisnik podpisan, pa pride sodba. Tam se pa krivdorek utemeljuje s tem, da je obsojenec sam priznal, da je potrosil letno toliko za svojo rodbino, Ker je pa tudi priznal, da ima nekaj denarja prihranjenega, se pokaže, če se prihranjen denar porazdeli na posamezna leta in k temu še prištejejo po obsojencu samem

priznani stroški za vzdrževanje rodbine, da je moral imeti povprečno več letnih dohodkov, kakor je svoj čas priznal. Torej je krivda dokazana po lastnem priznanju davkoplačevalca.

Formelno je taka obsodba pravilna, v resnici je pa vendar neutemeljena, kajti davkoplačevalec je priznal višje potroške za vzdrževanje svoje rodbine v prepričanju, da si bode s tem pomagal iz zagate in ne vedoč, da se mu bodo stroški vzdrževanja rodbine tudi všteli med dohodke, ki so davku podvrženi.

Takih in enakih slučajev je več. To ima svoj vzrok v tem, da davkoplačevalec v svoji razburjenosti ne ve, kaj je za njegov zagovor koristno, in kaj škodljivo, ker navadno ne pozna predpisov, od katerih dohodkov se odmeri osebno-dohodninski davek, in kateri dohodki so davka prosti. Obdolženec pa navadno tudi ničesar ne stori, da bi se obvaroval škode. Če ga sosed razžali, gre hitro k odvetniku, da mu napravi tožbo in ga zastopa pri sodišču, večkrat radi največjih malenkosti. Če se ga pa pokliče kot obdolženca pred davčnega referenta, pa gre sam tja, čeravno so mu predpisi veliko manj znani, kakor pa pred sodiščem, in čeravno se gre tu večkrat za naravnost velikanske svote, večkrat celo za gospodarski obstoj dotičnika.

Zato pa naj sledijo na kratko pravice, ki jih ima vsak obdolženec, zoper katerega se je uvedlo kazensko postopanje radi prikrajšane davkov. Te pravice obstoje v sledečem:

1. Vsak obdolženec mora biti, predno se izreče razsodba, vsaj enkrat zaslišan in sicer na ta način, da se mu pove, da se ga zasliši kot obdolženca.

2. Obdolženec se morajo povedati vsi vzroki, radi katerih se ga sumi, da bi bil napovedal premalo davka.

3. Obdolženec sme zahtevati od davčne oblasti, da mu ta predloži tudi listine, na katere se davčna oblast morda sklicuje.

4. Obdolženec lahko tudi zahteva, da se osebe, ki so izpovedale proti njemu, v njegovi navzočnosti še enkrat zaslišijo.

5. Obdolženec je tudi na prosto dano, da si listine, katere govorijo za njegovo krivdo, prepíše, bodisi sam, ali pa jih da prepisati po svojem odvetniku.

6. Obdolženec sme tudi zahtevati, da se mu da 14 dni časa, da se bode potem, ko si bode vse te dokaze dobro premislil, bodisi pismeno, bodisi ustmeno zagovarjal.

Osobito zadnja določba je velikega pomena. Skušnja namreč uči, da obdolženec v prvi razburjenosti marsikaj trdi, kar ne odgovarja popolnoma resnici, kar pa mu je očitno v škodo. Na ta način pa mu je dana možnost, da se lahko o vsem, kar hoče navesti v svoj zagovor, še poprej posvetuje s kakim veščakom.

Opravičujejo se.

Celje, 6. febr.

Zaradi nenarodnega nastopa dr. Kukovca na shodu v Župelovcu proti slovenski obstrukciji je liberalcem vroče postalo in sedaj hočejo zamorca po svojih glasilih oprati ter vzbuditi mnenje, da pone-

Konstantinski cerkveni jubilej.

Letos je neke vrste jubilejno leto za ves katoliški svet. Krščanstvo obhaja 1600letnico, odkar je že rimski cesar Konstantin Veliki dal prej krvavo preganjanemu, z vso silo zatiranemu (in v katakombe skritemu krščanstvu pravico javnosti in popolno svobodo. V hvaležni spomin tega velikega svetovnega dogodka se bodo letos obhajale slavnosti po vsem katoliškem svetu. V Rimu še prav posebno.

Rimski slavnostni odbor je objavil sledeči slavnostni program:

1. V bližini milvijskega mostu, kjer je premagal cesar Konstantin Maksencija, se postavi nova cerkev, spomenik, ki naj bi klical poznim rodovom v spomin one spomina vredne dogodke in bi ob enem zadoščal vsem verskim potrebam ondi nastalega novega predmestja.

2. Povsod, v Italiji in izven nje, se priredijo še zahvalne pobožnosti in posebne slavnosti ter se poskrbi za izdajo znanstvenih, poljudnih spisov, ki bi se nanašali na te velike zgodovinske in verske dogodke ter bi pokazali, kolikega pomena da so.

Program slavnosti v Rimu samem se pa glasi, in sicer:

Dne 30. marca: Evharistična slavnostna procesija od katakomb sv. Domitile po hodnikih sv. Kalista k baziliki sv. Sebastijana; tu Te Deum in blagoslov z Najsvetejšim.

Od dne 6. do dne 13. aprila (od druge do tretje nedelje po velikinoči): Slavnostna osmina v lateranski baziliki z izpostavljenem prastaro sliko Odrešenika „Acheropita.“ V posameznih dnevih (dopolodne) dosepejo romarske čete mladeniških organizacij iz Rima in Lacija, bratovščine, kongregacije in cerkveni redovi rimskih župnij in raznih tujih narodnosti. — Vsak dan popoldne pridiguje en škof, en kardinal pa opravi litanije z blagoslovom. Drugo nedeljo po velinoči je ob desetih pontifikalna sveta maša po grškem obredu, tretjo nedeljo pontifikalna sveta maša, ki jo daruje kardinal naduhovnik na papeževem altarju.

Te svete maše se udeleži papežev Ilvor, diplomatski zbor, nadškojfe, škofje, prelati, rimska kapiteljska in farna duhovščina. Popoldne po pridigi Te Deum in kardinal-protektor centralnega odbora da sv. blagoslov z Najsvetejšim.

Dne 20. in dne 27. aprila (četrti in peto nedeljo po velikinoči): Spominska slavnost (dne 20. aprila v cerkvi sv. Petra, dne 27. aprila v cerkvi sv. Pavla), po obredu za praznik apostolov sv. Petra in sv. Pavla. Pontifikalna sveta maša na papeževem altarju, pontifikalne večernice, izpostavljenje relikvij, Te Deum; blagoslov z Najsvetejšim.

2., 3. in 4. maja: Slavnostna tridnevica v cerkvi Santa Croce. Vsak dan pontifikalna sveta maša in pontifikalne večernice, izpostavljenje relikvij Kristusovega trpljenja, cerkveni govori, litanije z blagoslovom, zadnji dan Te Deum.

Dne 11. maja (binkoštna nedelja): Papeževa sv. maša v cerkvi sv. Petra. Zvečer bodo pročelja cerkev sv. Petra, Lateranske in Santa Marija Maggiore ter vsi križi na cerkvah in zvoniki v Rimu in Laciju razsvetljeni.

Dne 18. in dne 25. maja, dne 8. junija, dne 31. avgusta: Spominska slavnost: dne 18. maja pri sv. Neži, dne 25. maja pri sv. Lovrencu, dne 4. junija v cerkvi sv. Petra in Marcelina, dne 31. avgusta v Albano Laziale. Sprevod Marijinih hčera in katoliških ženskih društev. Pontifikalna sv. maša in večernice; evharistična procesija, izpostavljenje relikvij, pridiga, Te Deum, blagoslov z Najsvetejšim.

6., 7., 8. decembra: Zahvalna tridnevica v cerkvi Marije Snežnice. Izpostavljenje borgesijanske Marijine podobe, pridiga, pontifikalna sveta maša na papeževem altarju in pontifikalne večernice (dne 8. decembra), Te Deum in blagoslov z Najsvetejšim.

III. slovensko romanje v Rim.

Ob priliki tega jubileja se izvrši tretje slovensko romanje v Rim. Tako se menda sme imenovati potovanje, ki se namerava napraviti na spomlad v večno mesto. Slovenci so sicer že večkrat romali v Rim; toda v prejšnjih bolj v družbi z drugimi narodnostmi. Popolnoma samostojno romanje so napravili

v letih 1893 in 1900. Od takrat dalje — tega je že 13 let — ni bilo skupnega romanja v Rim. Čas je torej, da se zopet enkrat odpravimo tja in da se poklonimo slavno vladajočemu očetu katolištva, papežu Piju X.

Romarski vlak bo odšel iz Ljubljane v pondeljek, dne 7. aprila, popoldne. Nazaj v Ljubljani pridejo pa v petek, dne 18. aprila zvečer. Prenočevalo se bo tja grede v Florenco, nazaj grede pa v Benetkah.

V Rim se peljejo po gorenjski železnici Trbiž—Ponteba ter nadaljujejo Padova—Bolonja—Florenca—Rim. Nazaj pa: Assisi—Loreto—Bolonja—Benetke—Ponteba—Trbiž—Ljubljana. Primorci bodo po vstopili in izstopili v Vidmu. Železnica od Gorice do Vidma stane okoli 2 K.

V Padovi ostanejo 4 ure, Bolonji 3 ure, v Florenci 14 ur. V Rimu ostanejo 6 dni in pol ter 7 noči, v Assisi 6 ur, Loreti 4 ure in v Benetkah 15 ur. Cena vožnje in oskrbe je: I. razred 250 K, II. razred 200 K, III. razred 130 K.

Oni Primorci, ki bodo vstopili še le v Vidmu, bodo plačali: za III. razred 5 K, za II. razred 8 K, za I. razred 10 K manj, kakor drugi.

V teh cenah je obsežna vožnja po železnici tja in nazaj, trikratna hrana na dan, računajoč od Bolonje do vstevši Benetk ter prenočišča v Rimu, Florenci in Benetkah. Prevoz prtljage v Rimu in v Florenci od kolodvora do hotelov in nazaj.

Zglaševanja se pošiljajo na naslov: Odbor za rimsko romanje, Ljubljana. Zadnji rok za zglaševanje je velikinoč, 23. marec.

Poskrbelo se bo, da se bodo tisti, ki bodo hoteli iti v Neapelj ali na Malto, lahko vozili od Rima dalje nazaj z isto karto. Cena zanje je pa kakor za druge.

Upanje je, da bomo pri svetem očetu posebej sprejeti. Na vprašanje v Rimu, ali bi sprejeli nas in naše Orle posebej, je prišel odgovor, da naj le pridemo, bomo že sprejeti; naj se dela na to, da se bo v častnem številu udeležilo romanja naše moštvo! — Agitacija za udeležbo naj se razvije takoj z vso v-nemo! Samo dva meseca je še časa. Z velikonočno nedeljo se priglašanja sklene.

srečen nastop liberalnega voditelja vendar le ni bil tako obsojanja vreden, kakor si ga vsa javnost predstavlja. Toda liberalni zagovorniki so na nekaj pozabili, namreč da je dr. Kukovec razen govora naredil še drugo neumnost, ker je dal govor tiskati, tako da je sedaj vsako tajenje izključeno.

Liberalno časopisje brani dr. Kukovca samo še, da se mu po krivem očita protinarodno stališče. Dva huda očitka, da je z govorom, oziroma brošuro pokazal liberalni vodja svojo veliko nevednost v deželno-gospodarskih stvareh in da izvajanj Wieserjevih, s katerimi operira proti dr. Benkoviču, nikdar ni čital, je nasprotni tabor molče sprejel in niti ne poizkusi, jih ovréči. Toda tudi glede obrambe narodnega mišljenja se jim hudo godi, kajti na pomoč jim prihajajo samo nekatera mesta v uvodu brošure, kjer je še najprej žal dr. Benkoviča, da je potem tem silnejše zamahnil ter udaril po njem. Vsebinsa govora, oziroma brošure, pa je in ostane taka, da bi je nikdar ne pričakovali od pristaša kake slovenske stranke, kamoli od človeka, ki bi rad igral vlogo voditelja.

Čujmo vendar, kako govori dr. Kukovec o slovenski obstrukciji, oziroma zapostavljanjih, ki so dokazana v dr. Benkovičevi knjižici:

„Z zavijanjem, z lažjo, s sleparstvom ne smemo naroda reševati . . .“ — Tako ni govoril niti dr. Negri, ni pisal noben nemški časnik.

„Vsakdo si mora desetkrat premisliti, nemški večini krivico zoper Slovence dokazovati . . .“ — Ampak molčati in trpeti, naj bo slovensko (!) načelo.

„V poznejših izvajanjih bom opozoril, kako neugoden je za nas Slovence uspeh, če se hočemo braniti s številkami, ki jih je ustvaril deželni zbor.“ — Te številke so vendar dovolj kričeče, gospod dr. Kukovec, in drugih številk sploh nimate. Tako govorijo politični začetniki, ne pa ljudje, ki imajo vsaj nekaj politične rutine.

„Če je naša stvar pravična, da se zagovarjati tudi brez laži in zavijanja.“ — Krivice, čez koje se pritožujemo desetletja in desetletja, proglasi dr. Kukovec naenkrat — za laži in zavijanja.

Še je več takih mest, a gabi se nam, jih prepisovati. Liberalci se zaman trudijo, ako hočejo rektificirati javno mnenje o dr. Kukovčevi narodnosti s par citati, ki zvene narodno. Mi ne polagamo na citate glavne važnosti, ampak to je in ostane: Tendence dr. Kukovčeve brošure je, osmešiti, omalovažati in celo tajiti krivice, ki se nam gode od strani nemške večine, čez koje se pritožujemo že polstoletja in ki so vzrok sedanje obstrukcije.

Ali je to narodno?

Druga balkanska vojska. Bolgarija zopet zmaga. Turčiji se že odreka pravica do obstoja.

Zopet grme na balkanskem polotoku topovi, zopet teče kri za zmago križa nad polumesecem, a zopet prihajajo tudi zmagoslavna poročila. Bojna sreča ni zapustila hrabrih naših balkanskih bratov in pripenja nove zmage na njihovo zmagovito zastavo. Svetovna javnost pričakuje z napetostjo razvoja dogodkov na balkanskem polotoku. Ko so Bolgari, sili turškega zavlačevanja, napravili konec premirju, so se jeli zgražati nad njihovo brezobzirnostjo vsi nekdanji turkofili. Razvoj dogodkov kaže, da so imeli Bolgari prav. Z novimi zmagami je treba svetu in Turčiji sami dokazati, da nima več eksistenčne pravice v Evropi. Bridko je to uverjenje, toda ker ni hotelo priti drugače, naj pride z novimi porazi. Tega mnenja so že tudi nemški listi. Tudi za svetovni položaj je bil korak Bolgarije najboljši. S preobratom v Turčiji je bila na mah razbita solidarnost velesil in grozila je nevarnost, da bi se tekom kakih dolgovoznih pogajanj ta needinost še povečala. Če pa obratunajo s Turkom balkanski narodi sami brez vmešavanja ljubosumnih velesil, store največjo uslugo ohranitvi evropskega miru.

Turško cesarstvo se tedaj nahaja v razsulu. Padeo Kiamila in zavlada mlado-turkov je bila le faza v notranji zgodovini turškega cesarstva, ki je pa na zunanjo moč države ostala brezpomembna. Sedaj, ko prihajajo v svet nova poročila o zopetnih zmagah Bolgarov in o zopetnih porazih Turkov, postaja pa vsakomur jasno, da za Turčijo ni več rešitve, Turčija je nehala biti. Pred kataldškimi utrdami se je Turčija že udala svoji nemili usodi — kismetu; nedelavno in mirno je gledala, kako so se utrjevali Bolgari in mirno gleda, kako prodirajo Bolgari do Galipoli, kjer so jim zadali najnovejši in usodepolni sunek.

Izvemši hrabre posadke v Odrinu in v Skadru ne preostaja od nekaj tako slavne turške armade nič več, kar bi rešilo njeno slavo in to v trenutku, ko se gre Turčiji za biti ali ne biti, za obstoj celo njenega azijskega posestva, ker njena usoda v evropski Turčiji je že itak zapečatená. V novem boju na Balkanu se ne gre več za Odrin. S padcem Odrina bo dokazano, da se Turčija vkljub njeni velikosti v vojaškem oziru ne more kosati z Bolgarijo, da ji je sploh nemogoče se še nadalje obdržati v Evropi. Štiri cele mesece je imela Turčija časa, da si je zbirala vojaštvo v Mali Aziji, Siriji, v Mezopotamiji in v Arabiji ter ga klicala v Evropo,

po, a vkljub temu njena nedelavnost pred Kataldžo in njeno udano čakanje, če se bo Odrin udal ali ne. Ker pa Odrina ne more več rešiti, je s padcem te trdnjave zapečatená tudi usoda Carigrada in ne bo več dolgo, kakor piše današnja „Tagespost“, ko bo zopet zalesketal sveti križ na vrhu kupole cerkve sv. Sofije v Carigradu in ko bo v Carigradu zavlada bolgarski car.

V naslednjem prinašamo najnovejše brzojavke o novih zmagah Bolgarov:

Sofija, dne 6. februarja. (Oficijelno.) Bolgarske čete so včeraj turško armado na galipolskem polotoku južno od reke Kavak porazile. Turška armada se je, zasledovana od Bolgarov, v velikem neredu umaknila. Bolgarske čete so prodrle do Bulaira, tako da se nahaja vsled teh vspehov že skoro vse obrežje Marmarskega morja v rokah Bolgarov.

Carigrad, dne 6. februarja. (Oficijelno.) Sovražnik, ki stoji z enim delom svoje armade na galipolskem polotoku, je z nekaj polki prodril do reke Kavaka, kjer se je pričel boj, ki je trajal do večera in se končal ugodno za nas. Naše čete so se nato vsled že prej sklenjene dispozicije umaknile do Bulaira, ne da bi jih sovražnik zasledoval. Drug oddelek sovražnika je prodril do Myriofo to ob Marmarskem morju, in zasedel ta kraj, ki je bil varovan le od nekoliko orožnikov. Drug del sovražnika je prodiral proti Šarköju, a mu je turška korveta „Zahaf“ prizadela občutne izgube, vsled česar je sovražnik prodril samo do Kamila.

Odrin.

Sofija, dne 6. februarja. Obstreljevanje Odrina se nadaljuje. Bombardement je zlasti na južni in južnovzhodni strani uničevalno učinkoval. Turško trdnjavsko topništvo odgovarja slabo in neredno. Bolgari so zasedli vas Pavliköj in svoj oblegovalni obroč zopet bližje pomaknili. Ogenj iz Odrina se vidi do Svilena. Bolgari so z nočnim naskokom zavzeli fort severozapadno od Arnavtköja in vjeli 800 Turkov. Bolgarska vlada je prošnjo, da bi konzuli in civilni prebivalci smeli iz mesta, ali da bi se dočela nevtralna cona, odklonila.

Sofija, dne 5. februarja. Semkaj je došlo obvestilo, da se je Bolgarom tekom včerajšnjega obstreljevanja posrečilo potisniti svoje prednje vrste za kilometer naprej. Popoldne se je dvignil nad mestom bolgarski avijatik, ki je vkljub turškim strelom izpustil v trdnjavo letake, v katerih pozivlja meščane, naj zahtevajo kapitulacijo mesta.

Berolin, dne 5. februarja. „Lokalanzeiger“ poroča iz Sofije: Po načrtu vrhovnega poveljstva bolgarsko-srbske oblegovalne armade bodo Bolgari in Srbi tako dolgo z vso silo bombardirali Odrin, da pripravijo teren za generalni naskok. V vojaških krogih upajo, da se zgodi to najkasneje v petih do šestih dneh. Večina hiš v Odrinu je iz lesa in zato skušajo zavezniki zanetiti v mestu požar, kar se jim je deloma že posrečilo.

Sofija, dne 5. februarja. Iz Svilena se poroča, da je kanonada pred Odrinom tako močna, da se tresejo v Svilenu tla kakor bi bil potres.

Carigrad, dne 5. februarja. Vsled strašne kanonade pred Odrinom se zrak tako trese, da je brezžična zveza med trdnjavo in Carigradom zelo otežkočena, mnogokrat tudi nemogoča.

Kiamil paša.

Bivši veliki vezir Kiamil paša je odpotoval v Egipt.

Položaj v Carigradu.

V Carigradu grozi zopet kriza. Mahmud Šefket paša, ki ne podcenjuje notranjih težkoč in ki je popolnoma razočaran vsled neprestanih konfliktov v armadi, je sklical voditelje strank, da sestavi zopet nov kabinet „koncentracije.“ Voditelji pa so njegove predloge hladno zavrnil in tudi njegov predlog, da naj postane Hakkı paša veliki vezir, ni bil sprejet.

V Carigradu zahtevajo kabinet Said paša. In tudi armada je baje proti Mahmud Šefket paši. Generala Pertev in Fuad sta se izjavila proti njemu. Enver beg je postal popolnoma nemogoč. Moral je odpotovati v Ishid, da je dirigiral anatolske redne v bojno črto, ker ga niso hoteli imeti pri vojski pred Kataldžo.

Tudi v Mali Aziji se kaže kot posledica smotrenega tujega delovanja razpad. Baje so konferirali smirenski veljaki več ur s francoskim veleposlanikom v Carigradu. Nič bi tedaj ne presenetilo, če bi sedanji kabinet, ki je diplomatično in materijelno popolnoma izoliran, kmalu sklenil mir in nato tudi — odstopil.

Namen vrhovnega poveljstva bolgarske armade v bližnjem času.

Berolin, dne 4. februarja. (Zasebna brzojavka.) O najbližnjih namenih bolgarske armadne poveljništva se tukaj sliši, da bodo bolgarske čete, ki so zbrane ob zahodni strani Galipoli, s pomočjo Grkov prodirale proti turškim četam pod poveljem Fari paše, ki so koncentrirane med Galipoli in Misos. Pričetek te akcije, ki bi naj ogrožal Dardanele, je pa odvisen od dveh predpogojev in sicer bi se moralo Grkom posrečiti izkreati zadostno vojaštvo ob zahodni strani polotoka Galipoli in nadalje bi moral poprej pasti Odrin, da bi na ta način zamogli Bolgari s temi četami ogrožati Dardanele in odvrniti del turških čet od kataldških utrd. (Akcija se je že pričela, to kaže zadnja zmaga. Op. ur.)

V Carigrad hočejo.

Vladni sofijski „Mir“ piše te dni na uvodnem mestu:

„Zadovoljni smo, ker smo si zopet pridobili popolno akcijsko svobodo in pričakujemo, da ne bo nihče več govoril o interesih, ki so merodajni, da ostane Carigrad v turških rokah in da mora sultan Dardanele obdržati. Carigradsko in vprašanje Dardanele hočemo enkrat za vselej rešiti in ob enem čuvati legitimne evropske koristi. Mladoturški odgovor na naše zahteve je dejansko povabilo našim vojakom, naj odkorakajo v Carigrad. Naša armada se mladoturškemu vabilu tudi odzove.“

Bolgarija in Rumunija.

Poročevalec „Daily Mirrorija“ se je mudil te dni v Rumuniji in opazil, da se Rumunija z največjo naglico pripravlja na vojno z Bolgarijo. Vsi mostovi, železnice in važnejše ceste so zastražene. Posebno še strogo je zastražen most čez Donavo. V Bukareštu se govori samo o predstoječi vojni, na katero je ljudstvo že popolnoma pripravljeno. Kolodvori so polni vojaštva, ki neprestano odhaja proti meji. (Bo precej pretirano. Op. ur.)

Politični pregled.

Državni zbor.

Ker se je hotelo dati odsekom, zlasti finančnemu, na razpolago čas, da rešijo razne vladne predloge, ki bi naj prišle potem pred plenum, nima tekoči teden zbornica nikake seje, ampak zborujejo samo odseki.

V finančnem odseku je v razpravi osebno-dohodninski davek. Značilno je, kako pomaga kapitalistom v njihovem boju proti zvišanju osebne dohodnine socijalna demokracija. Z vsemi sredstvi skušajo socijalni demokrati zavleči posvetovanja. V torkovi seji so v zvezi s svobodomiselnimi Čehi celo vložili predlog, naj se „duhovniške korporacije smatrajo za eno gospodarstvo.“ S tem precej kulturnobojnim njihovim predlogom hočejo zadeti samostane, kojih dohodki naj bi se računili in obdačili kot celota in ne kot dozdej, ko so se razdelili v enakih delih na vse člane samostana in potem obdačili. V seji odseka v sredo se je vlada izrekla proti temu predlogu in je bil predlog tudi odklonjen. Včeraj je imel finančni odsek zopet sejo in je nadaljeval razpravo o osebno-dohodninskem davku. Rusini groze z obstrukcijo. — Danes je zopet seja.

Včeraj je zboroval tudi budgetni odsek. Na dnevnem redu je vprašanje italijanske pravne fakultete. Naši poslanci so stopili takoj v oster boj. Dr. Verstovšek in Gostinčar sta koj v začetku stavila zavlačevalne predloge, ki so bili odklonjeni. Nato je dobil besedo nemškonaacionalni poslanec mesta Inomost, dr. Erler, ki je tudi nasprotnik italijanske fakultete in je v dolgem govoru pobijal italijansko zahtevo. Po dr. Erlerju sta med drugimi govorila še poslanec Choc in naučni minister Hussarek. Prvi se je izjavil, da se naj napravi junktim med italijansko pravno fakulteto in slovensko. Minister Hussarek je pa povdaril, da je vlada proti Trstu kot sedežu italijanske pravne fakultete. Med posameznimi govori sta stavila dr. Verstovšek in Gostinčar še več opozicijskih predlogov, ki so bili pa odklonjeni. Ob koncu je bil sprejet predlog na konec debate. Priglašeni pa je še okrog 20 raznih govornikov, med njimi naši. Prihodnja seja danes.

Včeraj je imel sejo tudi justični odsek, ki se je bavil z advokatskim redom. Danes se ta razprava nadaljuje.

Dalmacija.

Pri volitvi novega občinskega sveta v Šibeniku, ki je bil zaradi manifestacij za zmage balkanskih narodov razpuščen, so bili izvoljeni z velikansko večino zopet vsi prejšnji občinski svetovalci. Volitve se je udeležilo skoro 100 odstotkov volilcev več kakor običajno. V mestu Šibeniku vlada veliko navdušenje za zopet izvoljeni mestni zastop.

V Splitu, kjer je bil mestni zastop tudi iz gori navedenega vzkora razpuščen, so se vršile volitve še le v tretjem razredu. Voljeni so tudi v Splitu z velikanskim navdušenjem vsi odstavljene mestni svetovalci.

Italijani se volitev niso udeležili in so izdali o-klic, da v tem času ni primerno, da bi Italijani nastopili s svojo volilno listo.

Avstrija, Švica in Italija.

Berolinski „Tageblatt“ poroča, da laški listi že več časa trde, da obstoja med Avstro-Ogrsko in pa Švico vojaška pogodba za slučaj, če bi Lahi eno ali drugo državo napadli. Trdi se, da se je pogodba na inicijativo načelnika generalnega štaba barona Conradada leta 1911 sklenila. Predsednik švicarske republike je na tozadevno vprašanje bivšega laškega ministra Luzattija izjavil, da vojaške pogodbe Švica z Avstrijo ni sklenila. Zda pa trde, da se je Conrad v jeseni leta 1911 naravnost pogajal s švicarskim zveznim svetom in s švicarskimi vojaškimi dostojanstveniki in pred vsem z divizionarjem pl. Sprecherjem, katerega brat je takrat poveljeval graškemu armadnemu zboru. Po tej pogodbi bi Švica prodirala s 3 armadnimi zbori iz Simplona in Gottharda južno dol proti Turinu, med tem ko bi pa Avstrija prodirala čez Stilsferjoch proti Bresciji. Švicarji trde, da te izmišljotine Lahi namenoma razširjajo, da upravičijo

svoje trdnjavske zgradbe ob švicarski meji, ki jih strašno hitro grade. Italijani grade zdaj pri Simplonu in Stilsferjochu 14 trdnjav.

Raznoterosti.

Hrv.-slov. katoliški shod. Kakor izvemo, so se tudi hrvaški škofje izrekli za to, da se vrši letos katoliški shod za Hrvate in Slovence v Ljubljani. To bo menda koncem meseca avgusta.

Zadružna zveza v Ljubljani ima letos svoj občni zbor dne 2. aprila v Ljubljani. Po obnem zboru bo isti dan in drugi dan dne 3. aprila zadružni kongres, vsakemu dostopen, na katerem se bo predavalo o najaktuelnejših vprašanjih zadružništva. Povabili se bodo tudi zastopniki bolgarskih in srbskih zadružnih organizacij.

Matica Slovenska. Glavna skupščina Slovenske Matice bo dne 9. marca. Samostalne predloge za to skupščino je v smislu par. 3 b društvenih pravil prijavitelji odboru vsaj 14 dni prej.

Poučen tečaj. Zadružna zveza in S. K. S. Z. v Mariboru priredita v soboto, dne 15. februarja in v nedeljo, dne 16. februarja t. l., poučen tečaj na Grabah pri Središču v hiši prečastitega gospoda Dogša. Vspored: 1. Krščanski socializem in njega nasprotniki. 2. Umna sadjereja. 3. Zadružništvo. 4. O povzdigi živinoreje. 5. O hlevih in svinjakih. Predavanja se začnejo v soboto ob 9. uri popoldne in se vrše predpoldan in popoldan. Opoldne je odmor. V nedeljo je po rani maši predavanje za gospodarje, po pozni maši predavanje za mladino, popoldne po večernicah pa splošno predavanje. Može in mladeniči, žene in dekleta, udeležite se v obilnem številu tega poučnega tečaja!

Nov nemški odvetnik. V Šoštanjju je otvoril odvetniško pisarno nemški odvetnik dr. Karl Petritschek. Petritschek je velik Nemeec.

Iz sodniške službe. Sodnik dr. Nendl je premeščen iz Maribora v Ljubljano. Je pač Slovenec. — Pravni praktikant pri okrajnem sodišču v Celju, dr. F. Gossleth pl. Werkstätten je imenovan za avskultanta. Nemeec (!).

Pozor, slovenski zdravniki! Nemški listi poročajo, da se išče praktičnega zdravnika za neki trg na Spodnjem Štajerskem s povsem kmečko okolico. Fiksum znaša 2.280 K, drugi dohodki okrog 6000 K. Znanje slovenščine je neobhodno potrebno. Posredovanje vodi Südmarka. Slovenski zdravniki, ganite se sedaj!

Opozarjamo na članek „Nekaj o kaznih radi prikratbe davkov“, ki je zelo poučen in aktuelen ter ga je spisal za naš list strokovnjak jurist.

Liberalce zadene tudi v tem vprašanju težka krivda. V članku „Bodimo dosledni“ obsojamo našo narodno mlačnost, ki s svojo neznačajno mehko in nedoslednostjo veliko pripomore k temu, da naš jezik nima one veljave, ki mu gre in bi jo lahko imel. Zlasti so obsodbe vredni v tem oziru razni liberalni „inteligenti“ po naših mestih in trgih, ki nikjer ne gledajo, kaj zahteva čast materinega jezika in povsod v javnosti in v zasebnih krogih nemškutarijo, da je groza. Kako naj bo v rabi slovenščine dosledno priprosto človek iz dežele, ko ima tolikokrat priložnost slišati, kako vatajujejo slovenski inteligenti po uradih, gostilnah, trgovinah, sploh povsod svojo materinščino. Pasja pohlevnost in nemožnost naše liberalne inteligence nosi veliko krivdo na naših žalosnih jezikovnih razmerah.

Proč s sv. zakonom, proč s katoliškimi zakramenti! Naši svobodomiselnici so pričeli to svojo devizo tudi že praktično izvajati. Koprski okrajni komisar dr. Klodič je na pustni torek civilno poročil odvetniškega kandidata, glavnega svobodomiselnega propagatorja, gospoda L. Lotriča z gospodično Frlugovo, hčerko nadučitelja in tržaškega deželnega poslanca!

Denunciranje je postalo v zadnjem času eden glavnih poslov nemškega časopisja. Glasila ljudi, ki so še nedavno škilili preko črno-zlatih mej in so kričali izdajalski „hoch Hohenzollern!“, so začela hiansko igrati vlogo patrijotičnih braniteljev in kjer le morejo, lažljivo denuncirajo naše ljudstvo, ki je že stoletja najzvestejše udano habsburškemu prestolu. „Tagespost“ je tako na primer pred par dnevi poročala o zbirki za obmejne vojake v mariborski okolici, a je svojo notico v uvodu garnirala z zlobno in podlo denunciacijo, da so „Slovenci v mariborski okolici zbirali za srbske vojake ter nabrali primerno prav lepe svote.“ Kako je ta trditev neresnična nam ni treba posebno povdarjati. Kaže pa, kako se celo listi, ki hočejo veljati za dostojne, kot „Tagespost“, ne vstrašijo največjih lumparij, če morejo vdariti po nas Jugoslovanih. Najdostojnejši Nemeec pozabi na svoje politično poštenje, kadrv govori o nas Jugoslovanih.

Svobodomiselnost človekoljubje. Kitajci imajo nekaj časa sem ljudovlado, ki se je ustanovila po prizadevanju mednarodnega svobodomiselnstva v znamenju napredka, svobode in človekoljubja. Kakšno pa je človekoljubje kitajskega svobodomiselnstva v resnici, nam poročajo katoliški misijonarji iz Hajninga. Na Kitajskem imajo še vedno veliko gobovih bolnikov. Katoliški misijonarji so izvedeli, da žive blizu Hajninga v gozdovih gobovci. Misijonarji so jih obiskali in se obrnili na kitajske svobodomiselnosti, da bi smeli na svoje stroške ustanoviti gobovcem zavetišče. Kitajske oblasti soprovtovno prošnjo odklonile,

nato pa navidezno odnehale, a ob enem storile nečloveško kruto hudodelstvo. Na polju pred Hajningom so pustile izkopati jamo, tla so pokrili z lesom, ki so ga s petrolejem polili, ko so les zažgali, so pa uboge gobovce z bajoneti zapodili v jamo, ker so jih v navzočnosti velike množice sezgali. Ne dovolj! Še razpisali so nagrade vsakemu, ki kakega gobovca — naznani. Res so še enega gobovca nato ustrelili. — Tako postopa svobodomiselnstvo z največjimi reveži. Brez krščanske ljubezni je človekoljubje le navadna publicca brez vsake veljave.

Graški Orel. Prijatelj nam piše: Ko je v eni zadnjih sej graškega občinskega zastopa obč. svetnik Haid stavil na župana neko vprašanje, zadevajočo graške Slovence, oziroma njihov „Društveni dom“ v Prokopigasse, se je kakor nemška ob enem tudi slovenska javnost začela zanimati za naše rojake tam v Gradcu in marsikateri Slovenec se je vprašal, je-li res v Gradcu društvo, katerega se Nemci boje. Da, res, temu je tako. Bil sem že parkrat po raznih delih in opravkih v Gradcu in vsikdar sem se oglašil tudi v slovenskem društvu, kajti da občuti veliko veselje vsakdo, če v tujem nemškem mestu najde slovensko družbo, mi bo pritrtil gotovo oni, ki je to že poskusil. Najbolj me razveselijo bratje Orli, katere veže res bratska edinstvo in vzorna disciplina. Skoraj vsak večer imajo predavanje, ako ni telovadbe, in vrli dijaki „Zarjani“ radi prihite med nje, kot predavatelji. Mladini, katera je v tujini ostala zvesta svoji veri in narodnosti in v kljub pritisku od strani svojih mojstrov, oziroma delodajalcev, vstraja še pri svojem svetem prepričanju, bi naj naša slovenska javnost obrnila več pozornosti. Vem sicer, da je narodni davek danes vsestransko velik, a vem pa, da bi se tu in tam še vendar našlo slovensko srce, ki bi za graške rojake darovalo kako kronico, posebno sedaj v tem času, ko so Nemci začeli za svoje — obrambne organizacije še toliko bolj vestno zbirati z namenom, da bi zatrli slovenski živelj.

Kdo je izumil pustne krofe? Ta slava gre Dunajčanki Ceciliji Krapf, po kateri se tudi imenujejo. Cecilija Krapf je delovala na Dunaju kot slaščičarka ter je imela leta 1690 ondi svojo slaščičarno, ki je ravno vsled maslenih „Cecilijinih krogelj“ silno zaslovela. Dunajčanke so kar oblegale to slaščičarno. Ščasoma so „Cecilijine krogelje“ jeli kratko nazivati: krapfe, katero ime jim je do današnjega dne ostalo. Že začetkom XVIII. stoletja se je na Dunaju ustanovil poseben „ceh“ pekov, ki so pekli, oziroma cvrli krofe. Ti so krofe izpopolnili s tem, da so jih začeli nadevati z mezo. Prva skleda nadevanih krofov je prišla na mizo na predpustni zabavi, ki jo je priredila lepa grofica Bathyany na čast princu Evgenu. Slava teh krofov je šla po vsej Evropi; v zimskem času so klicali dunajske mojstre na razne dvore, da so cvrli krofe. Tudi Marija Antoinetta si je na ta način preskrbela to dunajsko slaščico.

Za „Slovensko Stražo“ je nabral gospod Josip Ferk v Mariboru 1600 obrabljenih poštinih znamk. Hvala! — Gospodična Pepca Zapečnik iz Ribnice je nabrala in nam poslala okrog 3000 lepo urejenih obrabljenih poštinih znamk. Vrli rodoljubkinji iz zelene-ga Pohorja hvala prisrčna!

Poroke na Dunaju. V nedeljo, dne 2. t. m., se je sklenilo na Dunaju 1200 zakonskih zvez. Ob enem se je vršilo 220 srebrnih in 9 zlatih porok.

Štajersko.

Mariborske novice.

Ze najpohlevnejšemu mariborskemu purgarju poteka potrpežljivost, ko vidi, kako se z gradbo novega dravskega mostu in z regulacijo Glavnega trga in bližnjih ulic meče razsipno denar skozi okno. „To je škandal“, tako se čuje neštetokrat, če se človek spusti z enim ali drugim v razgovor. Zlasti se zgražajo ljudje nad metodo, s katero se regulira — Freihaus ulico. Ta je bila tekem enega leta že parkrat prekopana in kadar se človek spomni, vidi lahko, kako se kopljejo nove jame in se delajo novi nasipi. Blata je radi tega seveda nepretrogoma celo leto zelo veliko in so res pomilovanja vredni ljudje, ki prebivajo v omenjeni ulici, ali se je morajo posluževati. Tako turško gospodarstvo je res mogoče samo tam, kjer gospodari kaka zanikerna nemško-nacionalna klika.

„Naša kri.“ Opozarjamo ponovno na predstavo Finžgarjeve ljudske igre „Naša kri“, ki jo vprizorijo mariborski Orli v sredi februarja. Natančen spored prihodnjic. Soditi po vestnih vajah se bo predstava vrlo obnesla. Vršila se bo predstava v dvorani katoliškega delavskega društva, Flöbergasse 4.

Dr. Schmiderer je od cesarja potrjen za mariborskega župana. Zaobljubo bo storil dne 10. t. m. v roke okrajnega glavarja dr. pl. Weissaa.

Ukradene gosli. V Götzovi dvorani je bil na pustni torek bal. Proti jutru po končani godbi je kapeknik godbe Schönherr shranil svoje gosli, ki so bile vredne 200 K, v etui in jih je pustil v neki pristranski sobi. Ko je prišel drugi dan po gosli, je zapazil, da mu jih je neki uzmovič odnesel. Etui je bil prazen. Heil!

Studenci pri Mariboru. Jutri v soboto, ob 6. uri zvečer, ima naše katoliško slovensko izobraževalno društvo svoj redni letni občni zbor. Clani pridite!

Težka nesreča. Alojzija Černejšek, kočarica iz Dobrovc, fara Slivnica, je hotela pretečeni pondeljek

v Mariboru blizu starega mosta iti preko ulice, a ni videla, da je v tem trenutku za hrbtom pripeljal neki težki voz, ki je ženo podrl in povozil. Poklicali so nemudoma rešilni voz, kateri jo je odpeljal v bolnišnico. Njeno stanje je tem bolj nevarno, ker je Černejšek v drugem stanu.

Ponesrečil vsled popivanja. Štefan Sluga, raznašalec kruha pri tukajšnji delavski pekarni, je razvaževal pretečeni pondeljek kruh v Studencih. Sluga si je pa mislil: danes je pustni pondeljek in si je privoščil tu in tam kozarček rujnega. Posledice alkohola so se pa kmalu prikazale in Sluga je padel pod voz ter tam nezavesten obležal, dokler ni prišel rešilni voz, kateri ga je odpeljal v mariborsko bolnišnico.

„Slovenska Straža“ ima svoj običajni družinski večer v sredo, dne 12. svečana, pri gospodu J. Kirbišu.

Celjske novice.

Samoumor. Na pustni torek se je ustrelil tukaj bivši trgovec v Gorici Anton Bohinski. Bil je odpadnik.

Naročnike, čitatelje in prijatelje pozivamo, da kupujejo pri trgovcih, obrtnikih, ki inserirajo v naših listih.

Proč z alkoholom.

V nedeljo, dne 2. februarja je predaval zdravnik gospod dr. Anton Schwab v veliki dvorani hotela „pri belem volu“ v Celju o škodljivosti alkoholnih pijač.

Predavanje je spremljal velečastiti gospod dr. Jehart s primernimi skioptičnimi slikami.

Na pustno nedeljo pobijati alkohol, ko iz vsake gostilne vabi doneča godba k plesu in ko vsakdo že misli na to, kako bi na najboljši način zaključil svoje pustne zabave! Majal sem z glavo, ko sem bral vabilo k predavanju in bal sem se, da bo dvorana — prazna. Pa kako sem se čudil, ko vidim isto nabito polno občinstva, večji del mladine iz naše celjske okolice.

Predavanje gospoda doktorja je bilo velezanimivo. Videli in slišali smo, kako vpliva alkohol uničujoče na različne organe človeškega telesa, slišali in videli pa tudi, kako škodljiv je alkohol v moralnem oziru za človeško družbo, koliko nesreče on rodi v družbenem življenju in koliko zla in zločinov so njegovi sadovi.

Videlo se je, da gospod dr. Schwab ne predava samo zato, da se sploh neko predavanje vrši, ampak čutil je vsakdo, da je bila njegova srčna želja, da koristi s tem narodu in ga reši iz spon alkoholnega zmaja. Prepričan sem pa tudi, da je marsikatero zrno njegovega predavanja padlo na rodovitna tla in to mu naj bo v zadoščenje. Gospoda dr. Ant. Schwaba slišimo sploh večkrat kot predavatelja, kar je vse časti in hvale vredno, ker njegov blag namen je, svojo zdravniško vedo posvetiti našemu narodu v korist.

Ljutomerske novice.

Resnica o salezijanskem zavodu v Veržeju. „Slovenski Narod“ je v št. 29. z dne 5. februarja zopet enkrat čutil potrebo, zaleteti se v salezijanski zavod in pogreti že neštetokrat zavrnjeno laž. Namen tem vrsticam ni, da bi se prerekal z „Narodom“ in njegovim dopisnikom, ker to bi se reklo, zidu voščiti dobro jutro, ampak enkrat za vselej hočem povedati resnico ljudem, katerim je mar do resnice. Ni še dolgo, kar je dopisnik v „Slov. Narodu“ lagal, da so salezijanci „pobasali“ 40.000 K denarja Ljutomerske okrajne posojilnice. Laž ima kratke noge, dopisnik je v zadnjem dopisu prišel na 30.000 K. On dobro ve, kako stvar stoji, pa nalašč laže, ali če ne ve, zakaj pa pisari o stvari, ki mu ni znana. Resnica — vsakomur v Ljutomeru znana — je pa ta: Občni zbor okrajne posojilnice je l. 1912. dovolil 15.000 K brezobrestnega posojila za kmetijsko šolo v salezijanskem zavodu. Od te svote se je l. 1912. izplačalo 5897 K 12 vin., 5000 K se pa izplača šele takrat, ko se šola v resnici otvori, in občni zbor je stavil pogoj, da se otvori l. 1914. Teh 5897 K 12 vin. niso „pobasali“ salezijanci, ampak so jih dobili razni domači obrtniki. In s temi 5897 K naj bi družba „Marijanišče“ že letos Ljutomerskemu okraju dala kmetijsko šolo! Lani so mi podtikali liberalni listi, da sem na obnem zboru „Marijanišča“ rekel, da ne bo salezijancev. Ko je v zimskem času počivalo delo, so liberalci begali ljudstvo, češ, nič ne bo, ne morejo dalje. In če bi letošnjo zimo še stalo poslopje prazno, bi zopet ponavljali staro pesem. Zavod je od 27. oktobra 1912 otvoren, pa zopet ni prav. Poslopje se je začelo staviti šele v jeseni l. 1911 in sedaj naj bi imeli že kmetijsko šolo, katere niti država ne bi mogla ustvariti v teku enega leta! Ali naj salezijanska družba v teku enega leta iz nebes pokliče slovenske učitelje za kmetijstvo? Podpisani bi moral tudi imeti čarovne skrite zaklade, da bi v teku enega leta mogli postaviti Murskemu polju kmetijsko šolo! Nižja gimnazija za domače gojence vas bode v oči? Tisti, ki si jezike brusijo, niso pomagali nič, družba salezijanska pa nam je prišla na pomoč in zavod na znotraj uredila, zatorej je pravično, da ima ondi začasno svoj zavod, dokler za kmetijsko šolo ni danih pogojev. Velike reči ne nastajajo v enem dnevu. V groznih skrbeh, ki sem jih imel kot predsednik s tem podjetjem, me je tolažila le misel, da delam za dobro stvar, v tem prepričanju bom delal naprej. Pametnim in poštenim

ljudem ključem besede Slomšekove: „Pustimo ljudi govoriti, mi pa delajmo, kar je prav.“ Imejte zaupanje in potrpljenje, čas prinese vse, hudobnim lažnjivcem pa ne verjamite ničesar. — Dr. Fr. Kovačič, prof. bogoslovja in predsednik „Marijanišča.“

Drugi kraji.

Gornji Duplek. Janez Krajnc, posestniški sin v Gornjem Dupleku, je v pondeljek doma drva cepil. Pri tem si je pa s sekuro vsekalo v levo nogo in prav zdavno ranil.

Kamnica pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo, dne 9. februarja, točno ob pol 4. uri popoldne, se vrši pri gospodu Kristoviču na Aubergu-Rošpah shod za viničarje, kmečke delavce in, posle. Pridejo govorniki iz Maribora. Viničarji, agitirajte za prav obilno udeležbo.

St. Ilj v Slov. goricah. O nedeljski prireditvi se nam še poroča: V nedeljo, dne 2. svečana, je priredilo tukajšnje bralno društvo v Slovenskem domu ljudsko igro „Naša kri.“ Udeležba je bila nad vse pričakovano velikanska, tako da je zmanjkalo prostorov. Igralci so izborno rešili svoje vloge. Vse priznanje zasluži pred vsem gospod režiser D. Mašič, jur., kateri je zastavil vse moči, da je navadne kmečke fante izuril za tako težko igro. Med igralci se je posebno odlikovala Jerica, potem Renard in pa francoski maire Borštnik, ki je igral tako naravno, kakor ne razume marsikateri dobro izšolani igralec. Med fanti in kmeti sta se posebno odlikovala med drugimi Matija, Matijevec in Štefan. Grog, mežnar, gospod režiser, je vzbudil jako veliko smeha. Igra se bo na splošno željo kmalu ponovila. Konečno moramo omeniti, da smo šentiljčani z žalostjo opazili, da ni bilo mariborskih Slovencev pri nas, dasi smo jih sigurno pričakovali. Upamo, da pri zopetni vprizoritvi izpolnijo svojo častno dolžnost.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Tukajšnja kmečjska podružnica bo imela v nedeljo, dne 16. tvečana popoldne po večernicah svoje zborovanje v novi šoli, kjer bo predaval deželni živinorejski nadzornik gospod Jelovšek. Ker je v sedanjih časih živinoreja, oziroma svinjereja, glavni dohodek našega posestnika, se torej vabite vsi, kateri se kaj brigate za gospodarski napredek. Vabljeni so posebno še gospodinje.

Dravska dolina. Potresni lahki valoviti sunki so se občutili v Dravski dolini v soboto dne 1. svečana, zjutraj okoli pol petih v smeri od Juga proti severu ali obratno.

Konjice. Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 9. februarja, svojo redno mesečno zborovanje in ob enem tudi svoj letni občni zbor. Vse članice in druga dekleta, pridite!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, 9. svečana, popoldne po večernicah, se vrši občni zbor Mladeniške zveze z raznimi deklamacijami, poučnimi govori, volitvijo odbora in drugim. Vsi mladeniči se udeležite gotovo!

Dragotinci. Prostovoljna požarna bramba v Dragotincih ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 16. svečana ob pol 2. uri popoldne, v prostorih g. A. Korošca.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Čebelarska podružnica ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 9. februarja, v gostilni Lasbaher ob 3. uri pop.

Sv. Miklavž nad Laškim. Katoliško izobraževalno in gospodarsko društvo priredi v nedeljo, dne 9. februarja, popoldne po večernicah, svoj redni občni zbor z navadnim vsprememom. Društvo obhaja letos desetletnico svojega obstanka, zato ste uljudno vabljeni k obilni udeležbi.

Zavrč. Gospodarsko bralno društvo v Zavrču ima v nedeljo, dne 9. svečana, po rani maši svoj redni občni zbor z običajnim vsprememom.

Videm. Tukajšnje izobraževalno, društvo priredi svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 9. t. m., popoldne po večernicah, v bralni sobi. Člani, udeležite se polnoštevilno.

Imeno. Prostovoljna požarna bramba priredi v nedeljo, dne 9. svečana, popoldne ob 3. uri, v prostorih gospoda Matevža Pajka v Imenu svoj letni občni zbor.

Vitanje. V nedeljo, dne 9. t. m., zjutraj ob pol 9. uri, se vrši velevažen shod Jugoslovanske strok. zveze v cerkveni hiši. Gospodarji, delavci, posli, vsi ta dan na zborovanje, nobeden naj ne izostane, da enkrat slišimo, kake velike važnosti je strokovna organizacija. Poroča odposlanec J. S. Z., gospod Vekoslav Zajc.

Smartno ob Paki. Tukajšnji gospod Karol Korošec, do sedaj stavbeni vodja, je od dne 19. januarja do dne 4. februarja naredil pri c. kr. deželni vladni v Ljubljani zidarstvo-mojstrski izpit, ter je imenovan oblastveno preiskušeni mojstrom. Čestitamo!

St. Janž na Dravskem polju. Štefan Knežar, kočarski sin iz Dobrovc, se je podal v pondeljek večer v Rošnjo, fara St. Janž na Dravskem polju, pod okno neke deklina. Tukaj so ga zasačili trije fantje iz Rošnje, po imenu Waldhauser, Hriberšek in Kokol, ter so ga začeli z nožmi neusmiljeno pretepiti. Knežar je zadobil več ran na glavi in na hrbtu, celo še trebuh so mu razparali. Knežarja so odpeljali v mariborsko bolnišnico, zoper zločinca se je pa vložila ovadba.

Kapela v okraju Gornja Radgona. Kako ljubi in spoštuje tukajšnje prebivalstvo svojega dušnega pastirja, prečastitega gospoda župnika in duhovnega

svetovaleca Martina Meška, pokazalo se je očitno dne 28. m. m., ko je obhajal 25letnico župnikovanja v naši fari. Dočim je hotel gospod jubilat ta pomenljivi dan na tistem obhajati, so napeli hvaležni farani vse moči, da se to slavje kakor možno slovesno vrši. Popoldne je prišla šolska mladina pod vodstvom učiteljskega predžupnišča, se postavila v vrste ter zapela pesem. Dva otroka sta v imenu šolske mladine čestitala, deklica je deklamovala pesnitev in izročila g. župniku šopek, deček pa je povedal v nevezani besedi lepo voščilo. Veliko veselje je bilo videti gospodu jubilantu na obrazu, ko se mu je mladina poklanjala. Tudi učiteljski zbor je izrazil svoje čestitke, ter izročil lep spominček na ta dan. Ko se je delala noč, goreli so pri cerkvi kresi in raz lin se je razleglo ubrano zvonjenje. Z godbo na čelu so stopali z lampijoni v rokah veteranci, požarniki in lovci, deputacije občin, krajnega šolskega sveta, bralnega društva in velika množica ljudi. Skoraj bi bil širni prostor pred cerkvijo premajhen. Zavladalo je nepopisno veselje, ko se je na pragu župnišča prikazal gospod jubilat, pozdravljen z glasnimi živijo-klici. V imenu šoli že odrasle mladine je čestitala hčerka tukajšnjega gostilničarja Horvata, ki je izročila gospodu župniku krasen šopek. Zatem so sledila voščila raznih zastopstev. V imenu občine Hrastje-Mota je govorila hčerka gospoda predstojnika Alojzija Žitka. In med kratkimi odmori je igrala godba, lovci so oddali več častnih strelcev, rakete pa so švigale po nočnem nebu. Pri tej priliki je prvokrat nastopil novi pevski zbor kapelskih mladeničev, ki je pod spretnim vodstvom gospoda Janka Čirča nekaj pesmi prav lepo zapel. Do solz ginjen se je gospod župnik zahvalil še vsem za ta izraz ljubezni, ker razvidi iz tega, da vedo farani odgovorni in težki poklic dušnega pastirja prav ceniti, prosil pa je farane tudi, naj molijo za njega, da bo z božjo pomočjo še nadalje zamogel delovati v častni in večni blagor svojih faranov. Še na mnoga leta!

Zidanmost—Zagreb. Na tej železniški progi so razmere vedno bolj sramotne. Večkrat se je že kdo izmed občinstva tudi v Vašem listu pritoževal. Toda južna železnica je mnenja, da je še vse preveč nobel. Zato zdaj včasih dela poskuse, ali se ne bi dalo v noči brez razsvetljave voziti. Včasih so nekateri vozovi sploh brez luči, ali pa ista nenadoma sredi vožnje ugasne. Sploh pa je razsvetljava, kolikor je je, enake kakovosti, kakor vozovi in vsa oprava te škandalozne železnice. Občine in interesenti, ganite se enkrat skupno!

Zakot pri Brežicah. Na svečnico je umrl eden naših najboljših mož, kmet Jožef Pečnik. Bil je vzor odločnega krščanskega moža, očeta in gospodarja, pa je tudi v javnosti, zlasti v vseh naših društvih, vneto deloval ter za enako delovanje vzgajal in vnel svoje vzgledno vzgojene otroke. Radi tega je užival on in njegova hiša tolik ugled daleč naokoli, kakor se je videlo na dan pogreba. To in pa ljubeznipolni spomin na preblogo srce rajnega naj bo poleg nadnaravnih tolažil posebno močna tolažba blagi vdovi in otrokom rajnega.

Gornjigrad. Tu je umrl slikar Jožef Speh. Zapušča vdovo in štiri otročičev.

Kozje. V nedeljo dne 9. t. m. prideta dr. Kukovec s „prokletimi grabljami“ in Vekoslav Spindler v Polje, da požanjeta, kar je nadečitelj sejati. Štajercijansko Sedlarjevo bo razobesilo črno-rudečo-zolte zastave v pozdrav svojim odličnim somišljenikom.

Gomilsko. V nedeljo, 9. t. m. ob 3. uri popoldne imajo Dekliške zveze braslovške dekanije občni zbor. Govori dr. Hohnjec! Dekleta pridite polnoštevilno!

Vransko. V „Narodnem Listu“ št. 5 z dne 30. jan. se je neki pristen liberal — spozna se po izbruhih svoje strasti — spraval na misjon v vranski župniji. Zverja misijonarje, da so celi teden v cerkvi razsajali kakor divji, psovali, svinjarili, preklinjali, pohujšali, mesarsko delo opravljali, da so brezdomovino, črni dolgn itd., tako je nabral na konto misijonarjev lepo vrsto psov, katerih pa sam ne vidi, ali pa misli da so po liberalnem načelu samo „ljubki priimki“. Ni ga sram navsezovati misijonarjem, da so prav pridno izsesavali ubogo ljudstvo, ki je nosi o težko prislužene in pristradane vinarje v nikdar polno bisago rudeče broširanih oznanjevalcev sv. čistosti in nedolžnosti“. Grče laži med drugimi si ta podla duša ni mogla izmisliti, pa to je prav liberalna manira, če ne več več kaj resničnega očitati pa laži, obrekuj, saj liberalni backi bodo že verjeli. Dokler ne boš dokazal od katerega župljanov so misijonarji le en „ficek“ vzeli ali izsilili, ostaneš grd lažnjivec in „ficek“ saj še toliko nisi vreden; torej na dan z dokazi za svojo trditve. Misijon spravi v suk z obč. volitvami je le „kunštna iznajdljivost“ liberalne buče ali pa dokaz strahu.

Zopet potegnjeni nemški Mihelni.

Nemški Mihelni so takorekoč že navajeni, da jih lahko vsak norec potegne in zvabi na led. Köpenikijade so prišle na Nemškem na dnevni red in cel svet se smeje „modrim“ Nemcem. Najnovejšo in gotovo najbolj smešno Köpenikijado si je dovolil neki — norec.

Dne 5. t. m. se je preoblekel neki prifrknjeni, iz službe odpušteni aspirant garnizije v Metz u z imenom Wolter, da dokaže, da ni norec, v vojaško uniformo ter je izročil poštnemu uradniku v Weissenburgu, ki ni spoznal falzifikacije, naslednjo brzovjavko na cesarskega guvernerja v Strassburgu:

„Njegovo veličanstvo pride danes ob 12 z avtomobilom iz Weissenburga v Strassburg, od-

koder odide takoj v Polygon, da nadzoruje posadko.

„Wilhelm rex.“
Takoj po prihodu brzovjavke je bilo alarmirano vse vojaštvo. Vojaški seli so divjali po mestu, da je bilo groza in lovili častnike. Ob njih so že odšle vse čete v uniformi in popolni opravi na vojaško vežbališče v Polygon, kamor sta dospela tudi princ Joahim in cesarski namestnik Wedel. Ob 1.45, ko so dospele ravno zadnje čete na vežbališče, je prišlo obvestilo, da je cesar v — Königsbergu!

Na kolodvoru je bilo vse črno ljudstva in v mestu so bile razobešene zastave. 18.000 vojakov je čakalo do dveh popoldne, ko se je stvar pojasnila. Tudi dobro!

Vlak pruskega princa trčil.

Brzovlak, s katerim se je vračal nemški princ Eitel Friedrich iz Bukarešte v Berolin, je trčil na postaji Mediaš v bližini Debreczina v tam stoječi tovorni vlak. Več vozov brzovlaka je bilo popolnoma razbitih.

V tovornem vlaku sta eksplodirala dva voza s petrolejem.

Potnikov v brzovlaku se je polastila strahovita panika. Nekateri so poskakali skozi okna. Princ Eitel Friedrich se je rešil samo na ta način, da je še skočil v pravem času skozi okno.

Strojvodja, kurjač in en sprevednik so dobili smrtne opekline. Kurjač je bil na mestu mrtev, zavirač tovornega stoječega vlaka je pozneje podlegel opeklinam.

Maribor. Da ne bode več potrebno našim šiviljam in krojačem, naročevati blaga od tujih in židovskih trgovcev, si je uredil naš domači trgovec J. N. Šoštar i č v Mariboru, Gosposka ulica 5, prvo spodnještajersko razpošiljalnico modnega, manufakturnega, volnena, suknenega, platnena in konfekcijskega blaga. Vzorce razpošilja poštne prosto. Šivilje in krojači dobijo od vsake, še tako nizke cene popust. Prepričajte se o solidni in reelni postrežbi in ostali bode te stalni odjemalci.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzet u. Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

Srebrne ure	K 6:50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	„ 9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	„ 13:—
Ploščnate ure iz kovine	„ 6:—
Amerikanske zlate double-ure	„ 10:—
Goldin Roskopf ure	„ 4:—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoč	K 5:—
14 karatne zlate ženske ure	„ 19:—
14 karatne zlate ure za gospode	„ 40:—
Srebrni pancir-verižice	„ 2:—
14 karatne zlate verižice	„ 20:—
14 karatni zlati prstani	„ 4:—
Viseče stenske ure na nihala	„ 10:80
Kuhinjske ure	„ 2:40
Budilke	„ 3:—
Budilke z dvojnimi zvoncem	„ 3:—

A. Kiffman, Maribor št. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Razgled po svetu.

Nesreča na morju. Iz Londona poročajo: Veliki tovorni parnik „Haddonhall“ je na poti iz Liverpoola v Kapstadt v Saldanhaškem zalivu zavzvil na peščino. Tri osebe so utonile.

Povodni v Belgiji. Iz Bruselja poročajo: V dežali so nastopile velike povednji. V veliki nevarnosti sta Ljutih in Namur. Muogo vasi je že poplavljenih. Škoda znaša več milijonov kron. Vsled velikega deževja narašča neprenehoma voda.

Napad na vlak. Iz Mehike poročajo: Zapatisti so v pondeljek zvečer napadli trideset milj južno od mesta Mehike osebni vlak, v katerem je bilo vojaško spremstvo Roparji so povzročili, da je vlak skočil iz tira ter ga oropali. Roparji so ustrelili 12 vojakov, 8 pa so jih ranili. Roparji so usmrtili tudi 4 pasažirje ter odpejali več žensk.

Gledališče brez vstopnine. Mestno gledališče v Buenos-Airesu namerava jo s podporami in z ustanovami finančno tako podkrepiti, da, obiskovalcem gledališča ne bo treba plačevati nobene vstopnine. Meščani bodo dobivali prostore nakazane.

Nesreča na morju. Iz Londona poročajo: Veliki tovorni parnik „Haddonhall“ je na poti iz Liverpoola v Kapstadt v Saldanhaškem zalivu zavozil na peščino. Tri osebe so utonile.

Pameten sklep. Norveški storting (drž. zbor) je sklenil z 61 glasovi proti 59 prepovedati špirituoze v železniških vlakih. Ta prepoved, ki se tiče tudi tistih špirituoze, ki jih nosijo s seboj potniki, stopi čimpreje v veljavo. To je pametna prepoved, ki izključuje marsikakšno nevarnost in mnogo neprijetnosti, ki jih morajo dandanes mirno prenašati potniki.

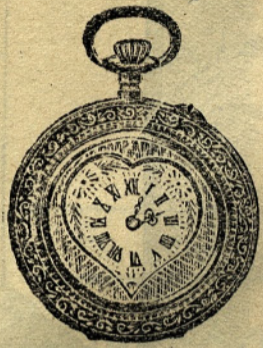
V s o d n i j i.

Sodnik: Zaradi tatvine ste obsojeni v poldrugoten zapor. Kaj na to odgovorite?

Obsojenec: Gospod sodnik — zapišite dve leti, kajti drugače pridem ravno na zimo ven in ne bom dobil dela.

Lepi prostori

za trgovino se dajo v najem v posojilničnih prostorih pri sv. Benediktu v Slov. gor. poštenemu in solidnemu trgovcu. Prostorji so spremljeni s štelazami, ker se je tam že več let trgovinska obrt izvrševala. Več pove Posojilnica pri sv. Benediktu v Slov. goricah. 29

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna pripetana slovenska trgovina

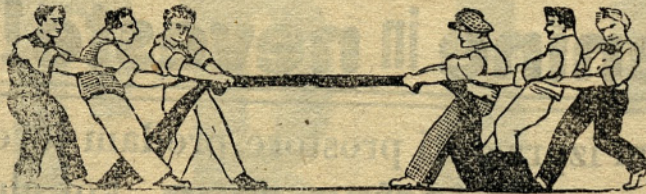
Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

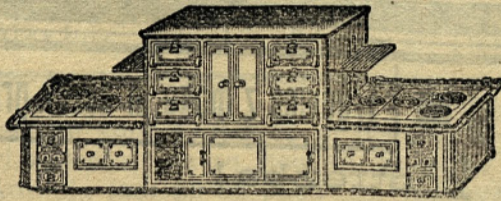
Najnižje cene! Postrežba točno! Mali dobček! Dobro me!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastonj in poštne prosto.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna **R. Stermecki** v Celju št. 301. Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS Wels, Goraje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emails, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošlje takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus“ št. di. in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Prečastitim cerkvenim predstojništvom, ter slav. občinstvu priporoča svoj **atelir** za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor **kipe, oltarje** itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Soič, kipar
Maribor, Reiserleva ulica 26.

A. Vihar & N. Novak

Koroška cesta 53 **Maribor** Heugasse 2 in 4

se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdelujeta portale in prevzmeta vsakovrstna popravila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

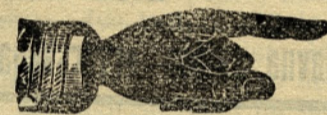
Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta šte. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

TISKARNA SV. CIRILA

Koroška cesta 5 **MARIBOR**

lastna hiša

ima najboljše stroje, črkostavne stroje z lastnim električnim obratom, najnovejše črke in moderne obroke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče reči kakor:

časnike, knjige, brošure, računske sklepe, zadružna in društvena pravila, nadalje za posojilniške, občinske, šolske, župnijske in druge urade uradne zavitke z natisom in glave pri pismih, kakor tudi za obrtnike in trgovce, krčmarje, društva in zasebnike: pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike, jedilnike, vabila, plesne rede, vsprejemnice, zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, plakate in naznanilne cedulje itd.

Diplome za častne občane in ude društev v primerni velikosti in olepšavi. Parte in žalostinke v najlepši opravi.

Vsa naročila se najhitreje in ceno izvršujejo.

Državni telefon št. 113

Pošt. hran. št. 25010

Prodajalnica tiskarne sv. Cirila

priporoča svojo bogato zalogo vseh tiskovin potrebnih za župne, šolske in občinske urade, za posojilnice, odvetnike, notarje, društva in zasebnike. Priporoča tudi pisalne potrebščine, kakor, črnilo, peresa, svinčniki, radirke, ravnila, tintnike itd. Raznovrstni papir, kancelijski, pisemski v zavitkih, kasetah, papir za sekirice (notni papir). — Trgovske knjige v raznih velikostih. Spominske knjige (Poesie). Knjige za slike (Photographie-Album) itd. — Istotako se priporočajo raznovrstni molitveniki kakor:

Venec pobožnih molitev in sv. posmi, Sveto opravilo, Malo sv. opravilo, Hodi za Kristusom, Hoja za Marijo, Marija žalostna mati, Družbine ali Dekliške bukvice, Ključek nebeški, Prijatelj otroški, Večna molitev na čast presv. R. Telesu, Šmarnice jeruzalemskega romarja, Ordo providendi. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa, Duhovni vrtec ali molitvenik za katol. mladež, Marija, mati dobrega sveta, Vrtec sv. devišstva itd. — V zalogi ima tudi raznovrstne druge knjige n. pr.: Katekizem o zakonu, Katoliška liturgika, Pobožni ministrant, Občna metafizika, Razlaga velikega katekizma, A. M. Slomšeka zbrani spisi, Obrednik za organiste, mali ročni Officium defunctorum, Sv. birma, Marijino življenje in druge. — Dobe se tudi križi, stenski, nikljasti leseni razne velikosti in cene. — Svetinjice iz aluminija, Srca Jez. in Mar., Naše ljube Gospé, Čistega Spočetja. Posebno se priporočajo svetinjice, ki se lahko nosijo namesto raznih škapulirjev, kakor tudi za Marijine družbe. Rožni venci, leseni in koščeni, kokus, biserni in srebrni po raznih cenah; tudi križci za rožne vence.

Gostilna, **Važno za ženine in neveste!**

dobro idoča, s trgovino vred na najpomembnejšem kraju v najbližji okolici mesta Celje, z vso gospodarsko opravo, hlevi, konji, vozovi, travniki itd. se tako proda zelo poceni, vse skupaj za 32.000 kron. Kje, pove uravnišvo tega lista. 15

XXXXXXXXXXXX

Enega dijaka

spreme na stanovanje in celo hrano Franc Žebot, Avgarsa 10 v Mariboru.

Zaradi prezidave moram izprazniti prostore, prodam torej **vsa pohištva nizko pod lastno ceno**, kot elegantna pohištva za **spalne sobe in obednice**, elegantne **pisalne mize** itd. od najpreprostejše do najfinejše izpeljave. **Neverjetno poceni!**

Josip Kolarič, mizarski mojster v Mariboru, Franc Jožefova cesta št. 9.

Pozor ure!

Točna postrežba
Dobrot! Po nagli!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrovine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Veel na stroki ilustr. cenil zastavi Gramofone od 20 do 200 K.

- Niklasta remont-ura K 5-50
- Pristna srebrna ura " 7-
- Original omega ura " 18-
- Kuhinjska ura " 4-
- Budiljka, niklasta " 8-
- Poročni prstani " 2-
- Srebrne verižice " 3-

Večletna jamstra
Nasi. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar 447
Maribor, Gosposka ulica 28
Kopajmo zlatilo in srebro.

»Straža« je najuglednejši spodnještajerski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo uspešno.

Zahtevajte v gostilnah list Straža!

Trgovina s specerijskim blagom

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Solidna postrežba!

Ivan Ravnikar, Celje

Graška cesta št. 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam **zanesljiva kaljiya semena** n. pr. **jamčeno domačo** in nemško deteljo, peso rumeno in rudečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od tvrdke **Mauthner**.

Na drobno in na debelo!

Glavna zaloga vrvarskega blaga

Glavna zaloga suhih in olnat. barv

Šolske potrebščine

kakor zvezke, svinčnike, peresnike, peresa, kamenčke, tablice, radirke, gobe, črnilo, torbice, barve, čopiče, barvene krite itd. ima v največji izbiri na zalogi tvrdka

Lastna zaloga

ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade. --- Zaloga raznega papirja. ---

Goričar & Leskovšek
Celje, Graška cesta 7.

Zvezna trgovina
Goričar & Leskovšek
Celje, Rotovska ulica št. 2.

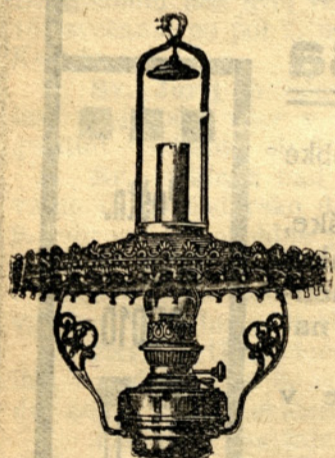
Edina štajerska narodna steklarska trgovina Na debelo! Na drobno!

Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Slovenke! Agitirajte za naš list!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica številka 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4 3/4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 3/4% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvenzmi praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Redilno — zdravo — poceni
Za otroke najboljše

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo **manufakturnega in modnega blaga**, posebno krasne novosti za **spomladne obleke** po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno.

Postrežba točna i solidna

Vzorci na razpolago!

Stavbeni in umetni ključavničar. oblast. koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zabavnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovođe ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.